

DOBA seniorů

Č. 6 / ROČNÍK V ČERVEN 2009 12 Kč

Cena v předplatném 9 Kč

V PRAZE SE KONAL 1. SJEZD RS ČR

str. 4

30 000 NA DEMO

str. 2

LUCERNU OBSADILA ČÍNSKÁ ARMÁDA

str. 27

ZDENKA LORENCOVÁ SE VRACÍ K PUBLIKU

str. 16

ŽENSKÁ KRÁSA DOBY KAMENNÉ

str. 13

KAMASÚTRA PRO KATOLÍKY

str. 24

ODVRÁTIT HROZBU SOCIÁLNÍ KRIZE

Téměř 30 000 odborářů dorazilo 16. května na demonstraci v Praze. Protest, pořádaný ve spolupráci s Evropskou odborovou konfederací (EOK), byl součástí Evropských akčních dnů, které se uskutečnily také v Madridu, Bruselu a Berlíně.

Konaly se proto, že Evropská unie čelí největší krizi po druhé světové válce. Ekonomická krize se rozvinula do krize trhu práce a existují obavy, že by to mohlo vést přímo také k sociální krizi. V Praze bylo vidět například nápisy Nestanou se zaměstnanci psanci a bezdomovci? či Nový zákoník práce plus další novoty = návrat do časů roboty.

Předseda ČMKOS senátor Milan Štěch před zaplněným Hradčanským náměstím zdůraznil, že odbory odmítají, aby firmy přenášely důsledky hospodářské krize jen na zaměstnance. Někteří zaměstnavatelé se podle něj například budou i po odeznění krize snažit ponechat mzdy na

úrovni, na něž je snížili kvůli krizi.

„Nepřipusťte, aby trpěli ti, co krizi nezavinili. Odmítněte takovou novelu zákoníku práce, která má být oprátkou pro zaměstnance a připouští bezdůvodné propouštění,“ vyzvali poslance, senátory, prezidenta i současnou a budoucí vládu mimo jiné odboráři na demonstraci. Žádali rovněž zvýšení veřejných zakázek, přijetí zákona proti lichvě či vytvoření kombinace zkrácených pracovních úvazků se sociálními dávkami. Zároveň jsou odbory například proti částečné privatizaci penzijního spoření.

Část českých médií se snažila akci odborářů bagatelizovat do formy ja-

kéhoši bezplatného výletu do Prahy a uštěpačně hlásala, že účastníci údajně zapali dobu, protože protestovali proti vládě, která už neexistuje. Skutečností však je, že různé úsporné rozpočtové balíčky chystá i současný dočasný kabinet. Zatímco na přehnané stotisícové platy manažerů ve firmách se státním podílem si netroufají, hodlají propagátoři „protikrizových“ balíčků

Požadavky odborářů přišel podpořit i europoslanec Richard Falbr

zmrazit a dokonce i nominálně snižovat mzdy obyčejným zaměstnancům. Hodlají zjevně pokračovat v cestě, kterou nedokončila Topolánková vláda. Demonstrace tudíž byla i proto na místě.

V prohlášení EOK k Evropským akčním dnům se uvádí: „Poučení zní, že takováto krize se nesmí opakovat. To znamená, že musíme nově regulovat mezinárodní finanční trhy, aby naše ekonomika v budoucnu již nebyla založena na akcionářích, krátkodobosti, velkých ziscích ve stále kratší době. Musí dojít ke změně - to znamená, že musíme jít směrem k dlouhodobé udržitelnosti, abychom vytvořili bohatství, pracovní místa a jistoty pro lidi.“

(fav)

RADA SENIORŮ U HEJTMANA PALASE

V Moravskoslezském kraji žije 241 000 starobních důchodců, jejich penze jsou vyšší než celostátní průměr. K 31. lednu 2009 dosahovala průměrná starobní penze v Moravskoslezském kraji 10 025 Kč oproti 9 967 Kč celostátního průměru. Nejvyšší penze přitom pobírají důchodci z okresů Karviná a Ostrava, nejmenší pak z Nového Jičína a Bruntálu.

Problémy seniorské populace jsou navzdory vyšším průměrným důchodům ale v Moravskoslezském kraji obdobné jako v krajích ostatních, a to včetně

bydlení například v bytech OKD. Právě o nich hovořila dne 28. dubna delegace Rady seniorů České republiky na setkání s hejtmánem Moravskoslezského kraje Ing. Jaroslavem Palasem. Pomoci při řešení by měla též nově připravovaná krajská rada seniorů, která v Moravskoslezském kraji vznikne do tří měsíců.

Předseda přípravného výboru a předseda Svazu důchodců ČR Ing. Oldřich Pospíšil seznámil hejtmana s posláním a funkcemi krajské rady seniorů a sou-

časné požádal o spolupráci kraje při jejich naplňování. Delegace RS ČR hejtmana také informovala o aktivitách seniorských organizací působících na teritoriu kraje a v neposlední řadě také s činností krajské poradny Rady seniorů. Její pomoc loni vyhledalo 777 důchodců.

Hejtmán Palas připravovaný vznik krajské rady seniorů přivítal, přislíbil převzetí záštity nad krajským dnem seniorů v Ostravě a v neposlední řadě též potřebnou finanční podporu poradny Rady seniorů České republiky.

ROZVÍJET SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Bc. Lubomír FRANC

naše otázky odpověděl hejtmán Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír Franc.

● Jak se stárnutí společnosti projeví ve Vašem kraji?

Trend je v celé České republice stejný – seniorů přibývá. V Královéhradeckém kraji, který má zhruba 550.000 obyvatel, je lidí ve věku nad 65 let kolem 15 procent. Znamená to, že senioři tvoří velmi významnou část obyvatelstva. Ve svém produktivním věku odvedli spoustu práce, na kterou navazují současné mladší generace. Nyní by jim společnost měla vrátit to, co jim právem náleží – důstojné stáří a odpovídající životní podmínky.

Náš kraj se o to snaží a bude ze všech sil snažit.

● Které problémy spojené se stárnutím populace považujete na Královéhradecku za nejakutnější?

Obecným problémem je, že se stále rodí málo dětí a ubývá lidí v produktivním věku. To je ale problém celého Česka i Evropy. Naše společnost se s tím musí vypořádat a nastavit konečně správným směrem důchodovou reformu, jejíž jasná koncepce stále chybí. Pro Královéhradecký kraj je prioritou zajistit seniorům co nejlepší sociální služby, například dále rekonstruovat a vylepšovat krajské domovy důchodců.

● Co byste chtěl během svého funkčního období pro seniory v kraji dokázat?

Chci především navázat na pozitivní věci, které zde jsou. Jak jsem již zmínil, jde především o rozšiřování a zlepšování sociálních pobytových služeb. Sociální oblast je resortem, který si sám na sebe nikdy nedokáže vydělat. Kraj proto i přes stávající ekonomickou krizi nijak nehodlá omezovat investice do této oblasti. Každým rokem do sociální oblasti z krajského rozpočtu putují stovky milionů korun. Letos jsme navíc museli tuto částku navýšit o dalších 50 milionů kvůli tomu, že ministerstvo práce a sociálních věcí snížilo dotace na sociální služby, a našim do-

movům důchodců a ústavům sociální péče tím přiděloval spoustu problémů.

● V čem by mohl, popř. měl být Váš kraj pokud jde o seniory – příkladem pro „zbytek“ ČR?

Nevím, jestli je přímo vhodné říkat, že bychom chtěli někomu jít příkladem. Každý kraj má nastavené své priority podle toho, co mu dovoluje jeho rozpočet a hospodaření. Královéhradecký kraj se určitě může pochlubit tím, že letos například zahájil rozsáhlou přestavbu Domova důchodců v Polici nad Metují za 100 milionů korun. Připravuje se i rekonstrukce Domova důchodců v Černožicích za více než 120 milionů korun a modernizace Domova důchodců v Albrechticích nad Orlicí za zhruba 35 milionů korun. Celkem na stavební úpravy sociálních zařízení bude vyčleněno v tomto roce z krajského rozpočtu téměř 100 milionů korun.

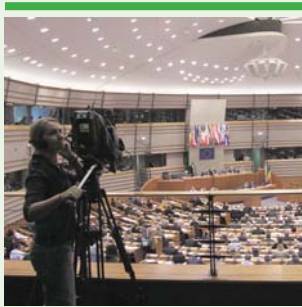
● Jak do svých představ péče o seniory zapojujete seniorské organizace? Jaké s nimi máte kontakty a jak je hodláte dále rozvíjet?

Kraj má zřízenou zvláštní komisi pro seniory, která se zabývá jejich problémy. Já sám jsem jejím členem. Krajský úřad rovněž má rozvinuté kontakty s organizacemi seniorů a pravidelně s nimi komunikuje. Chceme tyto vazby dále rozvíjet a prohlubovat.

Ptal se František VONDERKA

S KÝM PŮJDEME DO EVROPY

A je to tady: 5. a 6. června se uskuteční volby do Evropského parlamentu. V ČR budeme zástupce do této instituce volit již podruhé. Od prvních voleb se mnohé změnilo. Prvotní euforie pomínula a místo ní nastoupily otázky, jak by společná Evropa měla vypadat. U nás diskuse zesílila zejména v souvislosti s tzv. Lisabonskou smlouvou, kterou v květnu schválily obě komory parlamentu. Ač se tak stalo, odpor proti integraci trvá. Motivací není jen ješitnost a obava o vlastní vliv. S kritiky lze na 100% souhlasit v tom, že jde o to, aby ČR v EU nehrála jen nějaké druhé housle. Otázka ale zní, jak toho dosáhnout. Cestou určitě není, že se budeme izolovat. Cestou je naopak i to, že do EP zvolíme zástupce, kteří v EU budou zájmy ČR úspěšně prosazovat. A tady je kámen úrazu: Bezmála třetina Čechů je

podle nejnovějšího výzkumu IVVM přesvědčena, že hlavní vliv na rozhodování politiků mají nikoli zájmy státu a voličů, ale úplatky a korupce. Dalších 29 % pak soudí, že tyto faktory mají důležitý vliv na politická rozhodnutí. Pětina obyvatel si navíc myslí, že úplatky berou téměř všichni politici, a 41 % lidí míní, že do korupce je zapojena většina veřejně činných osob.

Určitě hrozné a snad až katastrofální výsledky téměř 20 let po sametu, který si drtivá většina národa spojovala s něčím zcela opačným.

Není to přitom jen o pověstné blbě náladě veřejnosti, o které se už v devadesátých letech zmiňoval Václav Havel, když chtěl po neúspěchu vlastní politiky podeptat i konkurenta Klause. Společnost opravdu nemusí být vždy správně informovaná a může podléhat i populistickým emocím. To, že např. ODS je stranou, která se zrekla

vlastního věcného programu a své cíle místo toho uzpůsobuje aktuálním potřebám lobbistů, v květnu řekl po ztrátě vlivu na její vedení i její otec zakladatel Václav Klaus. Není to jen o pravici z ODS, kotrmelcích KDU-ČSL, která jako by hledala, kde pro své vysloužilé funkcionáře najde nová lukrativní místa či o propadu Bursíkových rozhádaných zelených. Na 1. sjezdu RS ČR předseda ČMKOS, senátor Milan Štěch uvedl, že mnoho lidí celou současnou českou politickou scénu vnímá kriticky a k volbám pokud už jde, tak s heslem „volit menší zlo“. Bohužel taková situace 20 let po sametu nastala. Ovšem i tak to hlavní je, jít volit. Vybrat mezi tím, co se nabízí. A právě tady je třeba zbystřit. Nevybírat podle slibů, ale podle toho, co ta či ona strana už udělala. A to i pro důchodce. I v této DS v tomto směru určitě najdete podněty. Prostě a jasně: do EP potřebujeme zástupce, kteří se dokážou povznést nad zájmy stran a budou umět kopat za potřeby všech občanů ČR.

František VONDERKA

ZLEPŠOVAT POSTAVENÍ STARŠÍ GENERACE

Pro seniorské hnutí v ČR to byl historický okamžik. V Praze se 15. května konal 1. sjezd Rady seniorů České republiky. Občanského sdružení konfедераčního charakteru, které zastřešuje nejvýznamnější seniorské a proseniorské organizace v ČR. Zastupují zhruba pětinu z více než dvou miliónů starobních důchodkyň a důchodců u nás. Na prvním sjezdu je zastupovalo 126 delegátů. Zatímco např. v Německu či Rakousku se podobných vrcholných jednání seniorských organizací pravidelně účastní nejvyšší představitelé státu, vztah české reprezentace dokumentovala neúčast a omluvy velké části pozvaných hostů.

Samotné jednání se vzhledem k mimořádnosti události neslo ve slavnostním, ale i kritickém duchu. Skutečností, která zazněla v řadě vystoupení, totiž je, že sociální postavení českých seniorů a seniorek není nejlepší.

JE HODNĚ CO ZLEPŠOVAT

Jednoznačně o tom vypovídá skutečnost, že relace průměrné penze k průměrné hrubé nominální mzdě v posledních letech klesala a s 39,8 % v roce 2008 patří k nejnižším v EU. Dokládají to fakta: v Rakousku tento poměr v roce 2007 činil 53 %, ve Francii

**1. sjezd
15. květen 2009**

Rada seniorů České republiky
občanské sdružení

53 %, ve Velké Británii 45 %, ve Španělsku 49 %, v Německu 44 %, v Polsku 45 % a na Slovensku 48 %. Navzdory řadě jednání se situací u nás zatím zlepšit nedaří. Naopak: dynamika růstu penzí byla za poslední tři roky pomalejší jak ve vztahu k dynamice mzdové, tak i ve vztahu k dynamice hospodářského růstu. Důchodcům, kteří už tak patří k sociálně slabší část populace, bylo naordinováno omezit tzv. nadspotřebu zdravotní péče zavedením regulačních poplatků a cena nájemního bydlení roste již třetím rokem řádově rychleji než valorizace penzí, což řadu seniorů přivádí do neřešitelné situace.

Také Rada vlády pro seniory a stárnutí populace jedná často jen formálně, ale hlavně – jak zaznělo od řečnického pultu – se nezabývá prioritami, které spokojený život seniorů podmiňují, nebo ovlivňují. A to jak v klíčové sociální oblasti, tak také v dalších oblastech, jakými jsou možnosti péče o zdraví, vzdělávání či volnočasové aktivity.

RS ČR chce proto otevřít projednávání seniorské problematiky nejen ve vládě, ale také v parlamentu. Chce dosáhnout zřízení parlamentních výborů pro seniory a stárnutí populace v obou jeho komorách a také za dostatečného seniorského zastoupení.

Kritika zazněla i na adresu médií, která o problémech informují málo a mnohdy i zkresleně. Doslova bylo řečeno: „Katastrofické scénáře stárnutí populace na horní hranici prognóz a jejich důsledky, kterými se mimo jiné zdůvodňuje potřeba reformu, snahy privatizovat dobře a efektivně fungující průběžný důchodový systém pod tlakem finanční loby, tím snižování mezigenerační a mezipříjmové solidarity, převod rizik z podnikání penzijních fondů na klienty to vše stresuje naše seniory, účelově manipuluje s veřejným míněním a spoluvytváří konfliktní mezigenerační vztahy. Přitom téměř neexistují v médiích pořady a nezávislé pravdivé informace o skutečných problémech seniorů, jejich aktivitách a současných i minulých zásluhách a potenciálu pro současnost. Totéž platí i o

Předseda RS ČR Zdeněk Pernes

výuce na všech typech škol.“ Jedním ze závěrů sjezdu proto je, že chce mít své zastoupení v Radě pro rozhlasové a televizní vysílání.

Kriticky se hovořilo také o financování seniorského hnutí, jehož aktivity jsou založeny zejména na dobrovolné práci. Platí to o poradenství, které je jednou z hlavních náplní práce RS ČR. Přitom jde o jedinečný projekt, protože poradenství poskytují samotní senioři. Státní podpora je nedostatečná a principy dělení prostředků nemají jasná pravidla. RS ČR proto bude usilovat, aby po vzoru Rakouska byl i u nás přijat zákon, který jednoznačně a zcela průhledně upravuje vztah státu k seniorským organizacím i pokud jde o finanční podpory.

HLEDAT SPOJENCE

Z některých diskusních příspěvků zazněl požadavek, aby se vzhledem k „přehlížení

seniorů“ politickou reprezentací RS ČR stala základem nové seniorské politické strany, která by zvýšila vliv třetí generace ve společnosti. Podobné požadavky byly odmítnuty. RSČR nehodlá politickým stranám konkurovat, jejich nabídky pro podzimní parlamentní volby ale očekává. S aktivní účastí všech členských organizací Rady seniorů na podzimních parlamentních volbách musejí prý politické strany počítat. V tomto směru zaujal i příspěvek hosta ze Slovenska, který uvedl, že tamní Jednota důchodců před minulými volbami uzavřela s jednou z politických stran smlouvu, definující společné volební cíle.

CO V DALŠÍM OBDOBÍ

Sjezd přijal dokument s názvem Priority a program Rady seniorů České republiky na období květen 2009 až duben 2013, ve kterém definuje hlavní současné problémy a stanovuje, jak je k nim v příštích letech třeba přistupovat. Jako jeden z prioritních úkolů je v něm uvedeno zvýšení náhradového poměru mezi nominální průměrným důchodem a nominální průměrnou mzdou – na 45 %.

Rada chce rovněž jednat s vládou, ministerstvy, krajskými, městskými a obecními orgány o rychlém řešení dopadů deregulace nájemného a růstu cen energií a služeb na nízkopříjmové skupiny seniorů a rodin s dětmi, jednat o výstavbě malých sociálních bytů, penzionů pro seniory a úpravách příspěvků na bydlení.

K současné finanční a hospodářské krizi se v dokumentu, k němuž se v DS budeme průběžně vracet a ukazovat jeho naplňování, (popř. příčiny opaku) uvádí: „Zvyšování nezaměstnanosti, snižování příjmů z daní a sociálního pojištění spolu s nutností využívat prostředky státního rozpočtu i na pomoc pro jednotlivá odvětví národního hospodářství budou vytvářet stále silnější tlak na sociální a další výdaje. Snižování povinného pojistného podnikům je pro nás za této situace nepřijatelné. Rada seniorů ČR musí trvale sledovat tuto situaci a její vývoj, jednat s vládou a resorty o konkrétních řešeních tak, aby dopady na seniory, kteří se nejméně mohou bránit proti zhoršování své ekonomické situace, byly únosné a společensky spravedlivé.“

RS ČR chce iniciovat zřízení ministerstva pro mládež, rodinu a seniory, případně vložení této problematiky do úkolů některého stávajícího ministerstva.

Hodlá také rozšiřovat mezinárodní

Během sjezdu předseda Svazu důchodců ČR Ing. O. Pospíšil a předseda Jednoty důchodců na Slovensku RNDr. K. Vajnorský podepsali dohodu o spolupráci obou organizací.

styky a bude se snažit se o zlepšení spolupráce organizací seniorů v zemích EU a o sjednocení centrál. Jednáním s poslanci a komisařem evropského parlamentu bude usilovat o zvýšení zájmu orgánů EU o seniory, sjednocování seniorské politiky a sys-

témů, zabezpečujících dobré životní podmínky seniorů ve všech členských zemích. Na jednodenním 1. sjezdu RS ČR byly schváleny úpravy stanov a bylo zvoleno i její vedení. Předsedou Rady byl opět zvolen Dr. Zdeněk Pernes.

(text a foto fav)

KDO JE RS ČR

Rada seniorů ČR je střešové seniorské sdružení, vystavené na konfederálním principu. Jejími hlavními členy v současné době jsou tyto seniorské a proseniorské organizace a sdružení:

1. Asociace důchodců odborářů při ČMKOS
2. Svaz důchodců České republiky
3. Český svaz bojovníků za svobodu
4. Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska
5. Jednotný svaz pracovníků ve zdravotnictví
6. UNIE senior Odborového sdružení nakladatelství, vydavatelství a knižního obchodu
7. Svaz diabetiků České republiky
8. Klub novinářů seniorů SN ČR
9. Sdružení pro rehabilitaci osob po cévních mozkových příhodách, o.s.
10. Koordinační centrum organizací seniorů a zdravotně postižených Ostrava
11. Sdružení obrany spotřebitelů České republiky
12. Český svaz žen
13. Republiková rada důchodců českých drah při OSŽ
14. Veterán Policie České republiky, o.s.
15. Česká společnost pro trénování paměti a mozkový jogging

Dále jsou mj. členy Klub vojenských důchodců (sen. vet.), Klub aktivního stáří (KLAS) Praha – Řepy, Klub seniorů Občanského sdružení Pomoc bližnímu, Louny a řada dalších seniorských sdružení. Celkem ve svých řadách sdružují zhruba pětinu z více než 2 milionů českých důchodců.

NEZAPOMÍNÁJÍ NA HRDINY

V Bartošovicích v Orlických horách bude 18. července odhalena bronzová pamětní deska plukovníkovi Františku Taiberovi, pilotovi 311. československé bombardovací perutě ROYAL AIR FORCE. Stane se tak v roce 100. výročí jeho narození. Pamětní desku tomuto hrdinovi iniciovali a z poloviny zaplatili hrdinovi potomci z Kunvaldu, Hradce Králové, Prahy a Náchoda (druhou část uhradila obec Bartošovice v Orlických horách), bude odhalena na jeho rodném domku v této obci na samých hranicích s Polskem. Bronzová deska o rozměrech 40 cm x 65 cm připomene Františka Taibera, za první republiky armádního pilota a poté pilota ČSA, který po okupaci Československa uprchl přes Polsko do

Velké Británie, kde se jako příslušník 311. bombardovací perutě pak stal prvním Čechem, který jako pilot bombardoval nepřátelské území. V roce 1941 pak byl převelen do výcvikové letky, 1942 opět zařazen do operačních letů na nepřátelské cíle - bombardoval mj. z výšky 80 metrů montovnu diesellových motorů Renault v centru Paříže.

Po skončení války se roku 1945 vrátil domů a stal se velitelem dopravní letky v Praze - Kbělich, na přelomu let 1949/1950 byl však vyhozen z armády a až do odchodu do důchodu roku 1968 se živil jako asfaltér. Stejně roku byl rehabilitován, byla mu vrácena hodnost a byl povýšen do hodnosti podplukovníka v.v. 1990 byl in memoriam povýšen do

hodnosti plukovníka. Deska je dílem kovolijce Jindřicha Janečka z Merklovic (1947) u Vamberka (na obrázku vlevo) a pracoval na ní se svým pomocníkem Josefem Daňkem. Spolu již odlili Krakonoše do Trutnova, orlici na bojiště Chlum u Hradce Králové, desky pro Evropskou unii a nedávno také pro Český dům v New Yorku.

(Text a foto Josef KRÁM)

VE SVĚTĚ POZNALA I DS

Místní knihovnu, ve které paní Irena Větríčková pracuje, najdete ve druhém poschodí obecního úřadu Nové Vsi v Horách. Provozní náklady hradí obec ze svého rozpočtu. Záměr počítá se zavedením systému Clavius, což představuje provedení katalogizace knihovního fondu do elektronické podoby (čtenáři si potom mohou prohlédnout katalog knih on-line na Internetu, získají např. informaci, zda kniha je aktuálně k dispozici, anebo ji má půjčenou jiný čtenář). Paní Irena byla v loni vedením obce oceněna za dlouhodobý osobní přínos k rozvoji kulturního a společenského života. Práci v knihovně se věnuje od roku 1963. Tato činnost jí

přináší radost, styk s lidmi a s dětmi, ale také možnost sebevzdělání. Mládež pobízí k výuce cizích jazyků a jiných věd a slušnému chování. Knihovna je otevřena vždy ve čtvrtek od 15.30 do 19.00 hodin. Knihy jsou doplňovány z okresní knihovny.

Od května v knihovně najdete i Dobu seniorů. Paní Irena se s naším měsíčníkem seznámila na expedici cestovní kanceláře Pangeo tour „Za branami Orientu“ a zalíbil se jí natolik, že se rozhodla zařadit ho do nabídky knihovny. Během expedice si spl-

nila svůj tajný sen. Podařilo se jí na vlastní oči vidět i sedmý novodobý div světa. Poslední ve sbírce jí chyběla návštěva Petry - skalního města vytesaného do skály z růžového pískovce, které je hlavní turistickou atrakcí v Jordánsku. Cestování se stalo její láskou. Navštívila 103 států světa, byla na všech kontinentech a ne vždy to bylo jednoduché – s báglem na zádech. Pětkrát přeletěla a šestnáctkrát obletěla rovník, v součtu má 669 055 nalétaných km. Navštívila místa, o kterých ani netušila, že někdy spatří, jako např. Machu Picchu, Mexiko, Austrálii nebo Nový Zéland. Velkou inspirací aktivní seniorky jsou nádherná dobrodružství, která ve svých knihách popsal Richard Halliburton.

Text a foto: Zdeněk HŘEBEJK

40 000 NA ONKOLOGII

Známý písničkář Josef Fousek 18. května ve Foto Škoda ve Vodičkově ulici v Praze předvedl, že mistrně nevládne pouze kytarě a slovu. Ve známém fotografickém centru zpívající veršotepec představil tři desítky svých černobílých fotografií z doby mezi lety 1965 – 1985. Výstava rozsahem sice malá, ale význam velká, protože v každém ze snímků, jak zdůraznil autor, je zachycen jeden lidský osud. Už v době svého vzniku snímky vyvolaly nejen kladnou odezvu, ale i kritiku tehdejších mocných, kterým se zpracování tématu zdálo moc sociální (tehdy!!!!) a lidé na snímcích příliš zanedbaní a ošumělí. Výstavou si Fousek v roce svých sedmdesátých narozenin splnil J. Fousek u svých knih

další velké přání, a sice předvést své snímky uprostřed hlavního města republiky. Na vernisáži, kam mu vedle řady dalších osobností přišla popřát i bývalá kolegyně ze Semaforu Miluška Voborníková, jako vždy sršel vtípem a bavit přítomné svými historkami ze života. Ke svému kulatému březnovému životnímu jubileu tak mimo jiné uvedl, že na hlavní oslavu přišlo téměř 400 přátel a že se na ní skoro rozplakal, když slyšel svou píseň Až mě andělé... Nejdůležitější ale podle jeho slov bylo, že na akci se vybralo 40 tisíc korun, které byly věnovány na dobročinné účely a konkrétně odeslány na konto dětské onkologie. Fousek: „Své ženě jsem k tomu řekl, že u pá-

naboha to teď určitě budu mít dobré. Až to totiž opravdu přijde a andělé mě skutečně zavolají, přidělí mi nějaký pěkný obláček, kde určitě nebudou žádní lumpové. Jenže ta moje, protože nemá dostatek potřebné víry, mi na to odpověděla – tak to se pleteš, ti lumpové si takový obláček koupí taky!“ Fousek přítomným také sdělil, že nemá rád škarohlídy, kteří neustále na vše nadávají a neustále remcají a vzpomínají na staré časy. Činí tak prý beztak jen proto, že v oněch dobách byli mladí a pamatují si jen na to příjemnější. Fousek oznámil, že na podzim by chtěl uspořádat velkou výstavu, na které ukáže zhruba 160 „tvářů času“, které nafotil v letech 1965 – 1985. Ti kdo mají rádi jeho písničky, se se zpívajícím básníkem z kladenských hald mohou vidět ale už mnohem dříve: o prvním červencovém víkendu bude mít na hradu Krakovec na Rakovnicku už tradiční vystoupení k výročí upálení Jana Husa.

(fav, foto Zdeněk HŘEBEJK)

DOKUMENT O ŽIVOTĚ ZA ZDÍ

Už jen do 30. května můžete v prostorách Českého centra v Rytířské ulici v Praze navštívit volně přístupnou výstavu s názvem Vždy připraven! s podtitulem Diskotéka Petra Sise. Expozice je dokumentací k cenami ověřené knížce Petra Sise Zeď aneb Jak jsem vyrůstal za železnou oponou. Originální Sísovy

Rada exponátů je na výstavě umístěna v pouličních nástěnkách, které před rokem 1989 prezentovaly úspěchy KSČ, jí spřízněných stran NF a dalších prorežimních organizací jako SČSP, Svazarm či SSM.

kresby, fotografie a objekty doplňují autentické předměty připomínající zmíněnou dobu. Období pohnutých českých dějin, které poznamenalo životy právě čtenářů Doby seniorů.

Knihla The Wall vyšla v roce 2007 anglicky, rozšířenou českou

verzi po velkém úspěchu v USA, kde autor žije, ale i v dalších zemích, vydalo nakladatelství Labyrint. Knížka má silné autobiografické prvky a autor ji označuje za zprávu z minulosti a současně i za varování před tím, co by se mohlo opět stát. Knížku pokládá i za své vyznání určené dětem, „které dnes nemají ani potuchy, že se něco takového mohlo dít“.

Publikaci s množstvím ilustrací a reprodukcí různých artefaktů doplňují v české verzi záznamy ze Sísových deníků, které tuzemskému čtenáři přibližují spisovatelovo vnímání popisované doby.

Putovní výstava, je instalována v replikách pouličních informačních nástěnek, které před rokem 1989 měly sloužit – a často tak tomu i bylo – jako nástroj režimní propagandy. Expozici doplňují další artefakty, dobové filmové

a hudební plakáty, přebaly desek, knihy a časopisy, které autor zkombinoval se svými ilustracemi a kresbami. V jedné

z vitrín lze vidět i usnesení o zahájení trestního stíhání Sise za opuštění republiky v roce 1986.

V další místnosti je instalován pokoj zařízený nábytkem a hudebními přehrávači z dané doby, kde si

návštěvníci mohou pročíst knihy a časopisy z přelomu 60. a 70. let. K dispozici je také jukebox a kinosál, v němž lze shlédnout Sísovy animované filmy.

Výstavu připravilo nakladatelství Labyrint ve spolupráci s Českým centrem Praha. Česká centra výstavu již představila v italském Udine, Mnichově, Vídni a Košicích; po Praze ji bude možné vidět v Bratislavě, Berlíně, Paříži, Sofii, Bukurešti a Tokiu. Bývalý prezident Havel o knize Zeď prohlásil, že by měla být povinnou četbou ve školách. I když mnohé své příznivce od roku 1989 zklamal a jeho výroky a doporučení proto už neberou, v tomto ohledu i jim vřele navrhuji udělat výjimku. Sísova kniha za to opravdu stojí. A zcela určitě není četbou pouze pro školní děti, byť je určena především jim.

(text a foto fav)

ODEŠLA TVÁŘ ROKU 1968

V Praze v sobotu 9. května ve věku 82 let zemřel profesor Věněk Šilhán - politik, ekonom a jedna z výrazných osobností Pražského jara 1968.

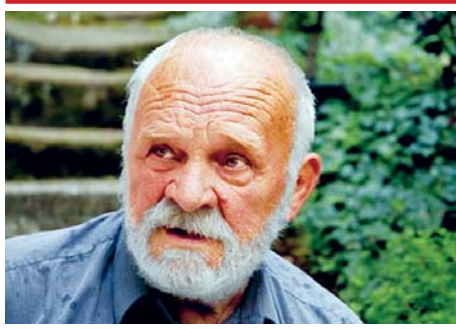
Narodil se 12. února 1927 jako nejstarší ze tří synů strážmistra u četnictva Josefa Šilhána a jeho manželky Marie. Vyučil se zámečnickem a po válce nastoupil do chomutovské Manesmanky jako kvalifikovaný dělník. Dále se však vzdělával a díky dalšímu studiu následně od roku 1957 začal sám působit jako učitel na VŠE v Praze. Habilitoval a později získal i profesuru.

Profesor Šilhán byl významným představitelem Pražského jara. V srpnu 1968 řídil tzv. Vysočanský sjezd jako první zastupující tajemník Alexandra Dubčeka, který byl spolu s dalšími představiteli KSČ odvezen do Sovětského svazu a internován v Moskvě.

V období normalizace byla prof. Šilhánovi dána v roce 1970 Vysokou školou ekonomickou výpověď za „narušování socialistického společenského řádu“. V 70. letech pracoval jako bagrista, čerpař, montér a pracovník bytového družstva a stal se

jednou z hlavních osobností disentu. V roce 1977 podepsal Chartu 77 (jeho žena Libuše byla mluvčí Charty v roce 1987). Na konci 80. let spoluzakládal Klub za demokratickou přestavbu Obroda.

Po listopadu 1989 byl jedním ze sedmnácti signatářů výzvy Občanského fóra. 1. ledna 1990 se vrátil na půdu Vysoké školy ekonomické v Praze a v únoru 1990 byl zvolen rektorem VŠE v Praze. Tuto funkci vykonával do 31. ledna 1991. Od

června 1990 zastával i funkci místopředsedy Sněmovny lidu Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky.

Po ukončení svých aktivit na Vysoké škole ekonomické v Praze se profesor Šilhán stal předsedou představenstva akciové společnosti Preciosa a od roku 1995 byl předsedou správní rady Nadace Preciosa.

Do posledních dnů svého života se aktivně zapojoval do diskusí o nutnosti ekonomických změn v globalizovaném světě a vždy tyto změny chápal jako změny základních hodnot a směřování, nikoli jen jako hru politických elit.

V debatách, kterých jsem měl možnost se několikrát zúčastnit, často vyjadřoval přesvědčení, že k myšlenkám, které nabyly nebývalé intenzity v roce 1968, se lidé v Česku jednou opět vrátí, protože rekonstrukce kapitalismu nemá budoucnost a je nesmyslem. Celé lidstvo se opět vrátí k otázkám svobody a humanity, zdůrazňoval.

Pro současnou politiku neměl Šilhán příliš pochopení. „Tady není vůbec žádná sebereflexe, tady jsou jen kramářské hádky odleva doprava, odprava doleva. To jsou nadávky a kramařina,“ říkal. (fav)

INFO LETEM

**Rada seniorů
České republiky**
občanské sdružení

PORADNY RS ČR

Sídlo pražské poradny **Rady seniorů České republiky** je v Domě odborových svazů v Praze 3, nám. W. Churchilla 2.
Telefonní spojení: 234 462 073-7
oblast sociální: 234 462 074
oblast právní: 234 462 074
oblast bytová: 234 462 076
Poradna pro seniory pro práci s PC:
E-mail: poradna.praha@rscr.cz
Telefon: 234 462 075

Poradny Rady seniorů ČR jsou pro všechny seniory zdarma.

Návštěvní hodiny:

Každý pracovní den (8-14 hod.) je otevřena poradna sociální. Pracovníci poradny vyřizují každé pondělí a středu (14 - 18 hod.) otázky právní, každé úterý a čtvrtek (14 - 18 hod.) otázky bytové. Do poradny pro práci s PC můžete volat každý pracovní den (9 - 11 hod.) nebo napsat na e-mail: hrebejk@rscr.cz. Počítačové kurzy pro seniory mají svůj zvláštní režim.

Osobní návštěvu v poradně je vhodné předem domluvit telefonicky.

KONTAKTNÍ ÚDAJE REGIONÁLNÍCH PRACOVÍŠŤ RS ČR:

Hradec Králové:

Dům odborových služeb,
Gočárova 1620 – kancelář 405
Telefon: 495 521 048
E-mail: poradna.hradec.kr@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Prof. RNDr. PhMr. Jan Solich, CSc.

Ostrava:

Poradna se přestěhovala 1. 12. 2008 do nových prostor na adresu:
Ostrčilova 4/2691, 5. patro
Telefon: 599 445 532
E-mail: poradna.ostrava@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Oldřich Pospíšil

Brno:

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 – kancelář 414
Telefon: 532 269 414
e-mail: poradna.brno@rscr.cz
Vedoucím regionálního pracoviště je Ing. Pavel Březa.

Regionální pracoviště pracují v obdobném režimu jako pražské ústředí, neposkytují však seniorům poradenství pro práci s počítačem.

UPOZORNĚNÍ

I pracovníci poraden mají dovolené a někdy také rovněž úkoly mimo své pracoviště. Nemusí proto být v poradně vždy. Svoje osobní návštěvy v poradnách si proto předem domluvíte telefonicky. Vyhnete se tak nepříjemným situacím, kdy očekávanou pomoc kvůli nepřítomnosti příslušného odborníka nedostanete.

I vlastníci musí platit

**Ing. Karel
HANAUER**

Někteří nájemci bytů usilují o převod družstevního či obecního bytu do vlastnictví, aby se vyhnuli placení nájemného, které zejména u nedružstevních bytů je vlivem zákona č. 107/2006 Sb. o jednostranném zvyšování nájemného stále drastičtější. Netuší, že z povinnosti platit nájemné stejně neutečou, byť ve většině případů bude toto nájemné lacinější, než by jim jinak hrozilo.

Ministerstvo financí České republiky vydalo již v roce 1997 vyhlášku č. 85/1997 Sb., která takové nájemné nazvané věcně usměrňovaným stanoví. Kromě toho tento předpis upravuje i placení za služby spojené s užíváním bytů, které je v české legislativě zcela ojedinělým počinem. Jak známo pro nájemní byty byl v roce 2001 zrušen předpis č. 176/1993 Sb. ve snaze Ústavního soudu zabránit regulaci nájemného, čímž bylo za asistence ombudsmana „s vaničkou vylito i dítě“ a žádný předpis pro nájemní byty poskytování služeb a jejich placení bohužel už 8 let nestanoví. Hraběcí rada, že poskytování služeb a placení za ně by měly být dohodnuty v nájemní smlouvě, je zcela nereálná, protože zrušený předpis stanovoval postup právě pro případ, kdy k dohodě nedošlo.

Vyhláška č. 85/1997 Sb. sice platí jen pro družstevní byty postavené s finanční pomocí státu a nikoliv pro družstva vzniklá za účelem privatizace, ale platí i pro byty převedené do osobního vlastnictví na základě zákona č. 72/1994 Sb. v platném znění.

Pojem věcně usměrňovaného nájemného znamená, že zásahem státu je toto nájemné regulováno a ani bytová družstva ani společenství vlastníků jednotek si nemohou stanovovat nájemné podle vlastních rozhodnutí, ale musí se podřídit platnému předpisu.

Do věcně usměrňovaného nájemného se zahrnuje především fond oprav, pojištění nemovitosti včetně pojištění

vůči poškození zdraví třetích osob, placení odměn představenstvu, úhrada za vedení účetnictví, popř. další položky taxativně v předpisu uvedené. Zejména finanční příspěvek do fondu oprav může mnohé družstevníky nebo vlastníky jednotek zaskočit, pokud se rozhodne o rekonstrukci nebo modernizaci domu (např. zateplení vnějších stavebních konstrukcí, výměna oken za okna s vyšším tepelným odporem, zateplení střechy apod.). Zde je třeba dbát zvláštní obezřetnosti, protože chudší vlastníci jednotek by se mohli dostat do finančních nesnází a být buď přehlasováni nebo zaskočení rozhodnutím výboru BD nebo SVJ.

Některé stanovy

totiž umožňují, aby o výši příspěvku do fondu oprav jako dominantní položky nájemného rozhodoval výbor a nikoliv členská schůze, protože si to členové BD nebo SVJ nepohlídali, a nevymínili si o tom rozhodovat na členské schůzi. Pak samozřejmě rozhoduje výbor, tedy většinou úzká skupinka tří funkcionářů.

Ta pak může

ostatní členy značně zadlužit, vzít nevýhodný úvěr s vysokým úrokem, neprovést výběrové řízení k vyhledání kvalitní a nepříliš drahé firmy apod. a ostatní členové se musí podřídit.

U služeb je vyhláška č. 85/1997 Sb. mnohem benevolentnější. Stanoví, že způsob placení měsíčních záloh, pokud tak pro některé služby nestanoví jiný předpis, rozhoduje většina družstevníků nebo vlastníků jednotek. Pokud k rozhodnutí touto formou nedojde, může rozhodnout příslušný orgán družstva nebo SVJ. Tedy podle většiny platných stanov opět užší skupina funkcionářů. Tím se často stává, že u SVJ s nesterpně velkými byty mohou být vlastníci některých bytů značně znevýhodněni, protože orgán rozhodne např. o placení za odkládání

komunálního odpadu nikoliv podle počtu osob v bytech, které odpad produkují, ale podle plošné výměry bytů. Stížnosti poškozených jsou pak marné, protože rozhodnutí bylo provedeno v souladu s předpisem, byť by šlo o rozhodnutí nespravedlivé.

Předpis se vypořádal s velkým problémem, kterým je zjišťování počtu osob v bytech. Neohlášení do 15 dnů by u klasického nájemního bytu vedlo podle zákona č. 107/2001 Sb. až ke

zrušení nájemní smlouvy bez přivolení k výpovědi soudem – tedy k vyhození nájemce na ulici. U družstevních bytů a vlastnických bytů je třeba povinnost ohlášení počtu osob doplnit do povinností družstevníka nebo vlastníka jednotky (počítá se s lhůtou pobytu dalších osob delší 3 měsíců). Pak nic nebrání rozpočítávat cenu některých služeb podle počtu osob v bytech a není třeba volit obezličku: platit budou všichni stejně nebo podle plochy bytů.

Bylo by jistě dobré, aby SVJ ale i jednotliví vlastníci lépe znali vyhlášku č. 85/1997 Sb. a řídili se jí namísto často evidovaného voluntarismu v rozhodování, který pak vede k hádkám v domech a nezřídka k pocitům šikany ze strany volených funkcionářů bytových družstev a SVJ.

Ing. Karel HANAUER,
vedoucí bytové poradny
RS ČR Praha

JAK NA ZAVIROVANÝ POČÍTAČ?

Můj počítač byl napaden virem... Co mám dělat?... Tak často začíná telefonát mých přátel. A já říkám téměř vždy stejně: Nepodléhejte panice, to se může stát i odborníkům. Nicméně je nutné podniknout určité kroky vedoucí k nápravě. A právě tento článek vám může nastínit možné řešení.

**Zdeněk
HŘEBEJK**

Vše v počítači lze udělat několika způsoby a všechny mohou úspěšně směřovat k nápravě. Liší se pouze v jednoduchosti či složitosti postupu, ve stavu poškození souborů vašich dat apod.

Dnes pominu fakt, že nejlepší metodou, jak tento problém eliminovat je nepodceňovat ochranu počítače, zejména při brouzdání po internetu či používání disket nebo Flash disků a na nich souborů pochýbného původu. Pokud máme nainstalován a pravidelně aktualizován antivirový program, neměla by nás tato nepříjemnost potkat, pokud nebudeme ignorovat hlášení, že naše ochrana našla zavirovaný soubor a zda má: a) pokračovat a hlášení ignorovat, b) chceme soubor vyléčit a c) zda chceme zavirovaný soubor smazat. Sami jistě vidíte, že hláška pod bodem a) je nepříjemná a spolehlivě nám pustí virus do počítače. Ideální stav je zavirovaný soubor ihned smazat. Někdy se nás počítačová ochrana zeptá, zda chceme zavirovaný soubor umístit do karantény. To se děje zejména tehdy, když vir je nový a počítačová ochrana ho neumí vyléčit. Je to užitečné zejména pro soubory, které jsou pro nás nepostradatelné a důležité. Po umístění do karantény odložíme léčení a vyléčení zavirovaného souboru na pozdější dobu. Má-li však někdo v počítači více antivirových programů než jeden, navzájem se

kontrolují a budou nalezený zavirovaný soubor umístěný do karantény hlásit stále. Proto doporučuji používat pouze jeden antivirový program, lhostejno jaký. I některé ochranné programy volně přístupné po internetu jsou zdarma a při správném používání jsou pro ochranu našeho počítače dostačující. Největší chybou, kterou někteří uživatelé činí, je to, že hlášku antivirového programu ignorují a stále dokola spouštějí počítačové programy. To je voda na virový mlýn. Většinou se nákaza usadí ve všech programech na našem harddisku a postupně ho zpomalují a ochromují, až přijde stadium, že nákaza je úplně všude a ani nejpečlivější čistka zpravidla nepomůže, protože virus se usadí zejména v registrech a odtud obnovuje svou činnost. V takovém případě je zřejmé, že přicházíme o všechna data na disku, protože jediná a často nejrychlejší náprava je použití příkazu FORMAT C: Kdo to zažil, je poučen pro zbytek života, zejména pokud přišel o cenná a nenahraditelná data. Pro usnadnění tohoto řešení je nezbytné důležitá data zálohovat. To lze provádět několika způsoby. Nejjednodušší je rozdělit harddisk na dvě části (nejčastěji označené písmeny C a D). Na část D potom ukládáme důležitá data, takže formátování C našim datům neublíží. Další možností je zálohovat na CD ROM, DVD, nebo Flash disk. Zálohování na diskety, které využívají písmeno A našeho počítače, nejsou bezpečné a časté chyby těchto médií způsobují jejich nečitelnost.

Virovou havěť se lze často nakazit na internetových stránkách s erotikou.

JAK SE ZBAVIT POČÍTAČOVÉHO VIRU?

Jednoznačná odpověď na tuto otázku neexistuje. Každý vir je specifický a jedinečný. Antivirové programy, které zcela jistě používáte a pravidelně aktualizujete, mnoho nejnovějších virů proto neodstraní. Jsou však i jiné cesty. Tyto postupy však vyžadují větší zkušenosti, praxi a zejména konzultaci s podobně postiženými uživateli i odborníky např. na internetových stránkách www.viry.cz. Tyto stránky jsou psány v češtině a tak není problém s porozuměním. Každý počítačový vir má své jméno a antivirový program vám ho jistě sdělí. Vy si ho ihned запиšte a podle tohoto jména hledáme způsob jeho likvidace. Někdy pomůže nastartování počítače z CD ROM nebo DVD, kdy se jedná o instalační nebo bootovací médium. Některé likvidační soubory stačí umístit na disketu nebo Flash disk a odtud vir ničit. Mnohdy pomůže prohledat všechny soubory počítače a zavirované soubory mazat. To může mít za následek i poškození našeho operačního systému. Nezbytné proto je nastartování počítače z instalačního CD operačního systému a zadat příkaz pro jeho opravu. Někdy to opravdu vede k nápravě. Za pokus to jistě stojí.

Zdeněk HŘEBEJK,
poradna RSČR pro počítače

Rozšiřujeme poradenství pro čtenáře

Užitečná spolupráce Doby seniorů se Sdružením obrany spotřebitelů (SOS) trvá již několik let. U našich čtenářů se rady SOS spotřebitelům, jak hájit svoje práva, setkávají s velkým ohlasem. Jedním z důvodů je bohužel i to, že jsou to právě senioři, kteří se stávají cílovou skupinou různých „podnikatelů“ a „kšeftářů“, snažících se využít lidské neznalosti a důvěřivosti. Proto jsme se naši stálou rubriku na toto téma rozhodli dále rozšířit. Sdružení obrany spotřebitelů nám v tomto směru vyšlo vstříc, takže počínaje tímto číslem budeme k již tradiční informaci navíc přinášet stránku odpovědí odborníků SOS na různé otázky, s nimiž si spotřebitelé běžně nevědí sami rady.

DOTAZ: Koupila jsem si domácí pantofle a u jedné po cca 5 měsících praskla korková podešev v patní části. Obchod poslal obuv k posouzení k výrobci, který reklamaci neuznal a jako důvod uvedl mechanické poškození. Pantofle ale nebyly mechanicky poškozeny! Tvrzení výrobce potažmo prodejce obuvi považuji za účelové a nesouhlasím s ním. Majitelka obchodu s reklamací nechce mít nic společného, podle ní se musím na výrobce obrátit sama, ona s tím prý nemůže nic jiného udělat. Prosím o radu jak mám postupovat.

ODPOVĚĎ: Reklamaci musíte řešit pouze s prodejcem, nikoliv s výrobcem, od kterého jste nic nekoupila. Pokud prodejce Vaši reklamaci zamítl, je povinen Vám toto zamítnutí včetně důvodu sdělit písemně. Vy poté kontaktujte soudního znalce, dohodněte si s ním prohlídku obuvi, aby zkontroloval, čím byla vada způsobena. Pokud zjistí, že byla způsobena vadou materiálu nebo výroby a nikoliv Vaším zaviněním, nechte si vyhotovit nezávislý posudek. Ten musíte nejprve uhradit, ovšem pokud vyzní ve Vaš prospěch, máte nárok na jeho proplacení od prodejce na základě § 598 Občanského zákoníku.

POMOC I PO TELEFONU

Další užitečné informace najdete na internetové adrese <http://www.spotrebitele.info>. Pokud internet nemáte a trápí vás nějaký problém můžete využít operativní telefonickou konzultaci „SOS po telefonu“ na lince 900 08 08 08. Cena dotovaného hovoru je 8 Kč/min. Každý volající je po vytvoření čísla 900 08 08 08 spojen s operátorem, či má možnost si vyslechnout obecné informace o spotřebitelské problematice. „SOS po telefonu“ mohou spotřebitelé volat každý pracovní den od 8 do 17 hodin.

Ceny za posudek se pohybují u jednoduchých věcí v řádu stokorun, u složitějších případů pochopitelně více. Seznam znalců najdete na „www.justice.cz“ nebo u kteréhokoliv soudu. Se znaleckým posudkem máte velkou šanci na úspěch. Naopak prodávající riskuje, že místo pouhé částky za zboží bude muset platit třeba i podstatně více. Doporučuji proto s tímto záměrem i jeho důsledky seznámit prodejce předem. Pokud znalec zjistí, že vada není otázkou materiálu nebo výroby, ale jedná se opravdu o mechanické poškození, posudek psát nebude protože by postrádal smysl a Vy v takovém případě zaplatíte pouze symbolický poplatek za prohlídku věci.

DOTAZ: Rád bych se zeptal na přesnou podmínku, kdy mohu po reklamaci stejné závady požadovat nový kus zboží. Myslím tím, zda toto mohu požadovat již na začátku třetí reklamace (když zboží donesu do prodejny) a musí mi být vyhověno – to znamená že musím dostat hned nový kus zboží, nebo až na konci třetí reklamace, tj. za 30 dní po uplatnění reklamace - tj. když prodejce reklamaci potřeby uzná?

ODPOVĚĎ: Prodávající má na vyřízení reklamace až 30 dnů, což znamená, že záleží do značné míry na něm, zda tuto lhůtu využije či nikoliv. Samozřejmě má právo si ověřit, a to případně i prostřednictvím servisu, zda se opravdu jedná o stejnou vadu. Takže výměnu může provést jak okamžitě, tak kdykoliv během 30 denní lhůty.

DOTAZ: Chci se zeptat jak postupovat v případě, že chci koupit zboží z nabídky v inzerátu, prodejce nabízí pouze možnost zaslání zboží na

dobírku. Jak je možné zajistit, aby mi prodejce neposlal jiné zboží, popřípadě když pošle něco jiného, jakým způsobem vymáhat peníze zpět. Předem děkuji za odpověď.

ODPOVĚĎ: Koupě na dálku je vždy spojená s určitým rizikem a záleží především na solidnosti prodávajícího. Pokud máte možnost sehnat si o prodejci nějaké reference udělejte to, v případě, že máte jakékoliv pochybnosti, pak doporučuji obchod raději neuzavírat. Částečně by Vaši situaci pomohla přítomnost svědka, který bude přítomen při rozbalení, ale i prodejce si může opatřit svědka, který bude tvrdit pravý opak. Pokud prodávající vyžaduje pouze tento způsob platby a osobní odběr odmítá, doporučuji opatrnost, stoprocentní rada bohužel neexistuje.

DOTAZ: Manželovi vypadlo sklíčko u brýlí a zároveň mu vypadl i šroubek z obroučky a protože je řidič a bez brýlí nemůže za volant, tak aby mu ten šroubek držel musel ho přilepit. Po práci šel do optiky, aby si nechal brýle opravit a obdržel doklad s částkou, že oprava bude stát 50,00 Kč. Dnes z optiky volali, že jsou brýle hotové, ale, že výměna šroubku bude stát 250,00 Kč. Je to v pořádku, když máme doklad, že oprava bude stát 50,00 Kč?

ODPOVĚĎ: Běžná solidní optika nasazuje vypadlé sklíčko, šroubek atd. na počkání a zcela zdarma. Pokud však byla sjednána určitá cena, nesmí ji firma bez Vašeho předchozího souhlasu navýšit o více než 10 - 15 %. Pokud tak učiní nejste povinni rozdíl platit. Správný postup by byl takový, že Vás firma bude o nutném navýšení ceny nejprve informovat a Vy budete souhlasit nebo ne.

SNIŽTE ŠANCE BYTOVÝCH ZLODĚJŮ

Léto klepe na dveře a s ním přichází bohužel i zvýšená aktivita zlodějů, kteří se snaží využít toho, že lidé odjeli za zotavením a jejich obydli jsou bez dozoru. Po návratu pak může čekat nepříjemné překvapení v podobě vyloupeného bytu. Jak se mohou bránit nájemci bytů?

Preventivní opatření jsou v podstatě jednoduchá. V činžovních domech hodně závisí na sousedech.

A) nepouštět do domu nepovolané osoby – domy zamykat i přes den. Se sousedy lze dohodnout i vybírání poštovní schránky, které zlodějům znesnadní jejich tipování

B) více si všimát a více volat policii – v mnoha případech dochází k ničení majetku, které zdaleka není dílem okamžiku a muselo být slyšet

C) zvýšit si úroveň zabezpečení vstupních dveří – zřejmě nejúčinnější opatření, ve většině případů krádeží jsou poškozeny stávající dveře

D) v případě přízemních bytů řešit i nežádoucí přístup do bytu okny nebo přes balkon.

BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE

Podle evropských norem se dveře dělí do bezpečnostních tříd 1 až 6. Pro domy a byty se doporučuje jako nejvhodnější kategorie 3 a 4. Oproti oby-

čejným vstupním dveřím mají tuhou kovovou konstrukci s celoplošným plechovým krytím, ocelovou kostru a rozvorový systém. Zatímco obyčejné dveře se zamykají v jednom bodě, tyto jsou zajištěny obvykle na deseti až dvaceti místech. Ke standardu patří také kvalitní bezpečnostní zamykací vložka odolná proti odvrtání, v y h m a t á n í obyčejnou i vibrační planžetou.

Kolik pořízení dveří stojí?

Záleží na kvalitě provedení a obchodních podmínkách konkrétní firmy. Řešení je v podstatě trojího druhu: Posílení stávajících dveří pří-

datnými dveřmi, výměna celých dveří a výměna spolu se zárubněmi. Podle nabídek jsou dostupná řešení v rozmezí 10 – 20 tis Kč.

NEJEN VÍCE BEZPEČÍ

V případě nadstandardního zabezpečení pojišťovny poskytují slevy na pojistném. V případě zabudování bezpečnostních dveří (o jednu kategorii vyšší zabezpečení, než je předepsáno) se v průměru pohybuje kolem 10 procent. **(red)**

Přeplněná poštovní schránka signalizuje nepřítomnost v bytě.

Kdy a jak předčasný důchod

Zajímá mne termín odchodu do důchodu. Přiblížím: (mimochodem zjišťuji divné chování mého PC) mohu letos odejít do předčasného důchodu, což asi využiji. Ptám se, protože jsem vyčetl, že by to od 1.1.2010 mělo fungovat jinak. P.D. Ostrava

JUDr. Stanislav GROSPIC

Z dotazu nelze zjistit konkrétní údaje, ale možnost odchodu do předčasného starobního důchodu je upravena zákonem o důchodovém pojištění. Obecně se jedná o splnění těchto náležitostí, jsou takto uvedeny i na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. Podmínky nároku na normální starobní důchod (§ 29 zákona o důchodovém pojištění): Pojištěnec má nárok na normální starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 25 let a dosáhl aspoň věku po-

třebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen „důchodový věk“), nebo 15 let a dosáhl aspoň 65 let věku. Podmínky nároku na předčasný dočasně krácený starobní důchod (§ 30 zákona o důchodovém pojištění): Pojištěnec má nárok na předčasný dočasně krácený starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 25 let a ke dni, od něhož má být důchod přiznán, je poživitelem částečného invalidního důchodu (příp. se mu tento důchod nevyplácí pro výši příjmů), pokud mu do dosažení důchodového věku chybí nejvýše dva roky, pobíral plný invalidní důchod nepřetržitě aspoň po dobu pěti let, pokud nárok na tento

důchod zanikl a ke dni jeho odněti do dosažení důchodového věku chybí nejvýše pět let. Nárok na předčasný dočasně krácený starobní důchod vzniká, pokud se uvedené podmínky splní do 31. prosince 2006. Podmínky nároku na předčasný trvale krácený starobní důchod (§ 31 zákona o důchodovém pojištění). Pojištěnec má: nárok na předčasný trvale krácený starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 25 let, a do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše tři roky. Přiznání tohoto důchodu vylučuje nárok na normální starobní důchod. Na internetových stránkách České správy sociálního pojištění dále funguje možnost vlastního výpočtu odchodu do starobního důchodu podle zadaných údajů.

JUDr. Stanislav GROSPIC
(autor pravidelně přispívá do internetové poradny, kterou najdete na internetové adrese www.kscm.cz v sekci Pomoč občanům)

ZÁLOŽKA VRÁTI EBRA

Červen (brzy budou dovolené, ale nás seniorů se to netýká, ale léto ano) je u nás považován za první letní měsíc. Ale klimatické léto, definované jako období s průměrnými denními teplotami na 15 ° C, začíná u nás opět každý rok v jinou dobu. V nížinách většinou už v poslední květnové dekádě, na Vysočině kolem Medarda a na hřebenech našich hor nemáme podle této definice léto vůbec a jaro zde přechází přímo v podzim!

V celoměsíční pranostice „Měsíc červen voní deštěm“ už cítíme předzvěst Medarda, stejně jako v dalším rčení „Červen louky kosí, Medard vodu nosí“. O popularitu medardovských rčení se zcela jistě zasloužilo neobvyklé jméno tohoto světce, jímž byl francký biskup, který žil v 5. století; když jako chlapec šel jednou na procházku, překvapila ho bouře a tu se snesl orel a široce roztaženými perutěmi ho ochránil od deště. I dnes musíme smeknout před pozorovacím talentem našich předků, kteří bez jakýchkoli přístrojů přišli i na to, že koncem první červnové dekády ve střední Evropě často nastupuje chladnější přehánkové počasí. Medardovi ovšem bylo připsáno více než dvacet pranostik. Další červnová zajímavost při probírání lidových rčení je v tom, že v nich nenajdeme ani zmínku o

tak důležité události, jako je letní slunovrat. Tady však najdete naše přání krásného počasí a pěkných dnů (s příjemnými překvapeními bez rozčilování). Dívejme se s optimismem kolem sebe a nezapomeňme na jednu lidovou moudrost, že „Nejkrásnější loukou je louka červnová“.

FOTOSOUTĚŽ EMOCE LÉTA

Naše informace o tom, že na letošní léto připravujeme další soutěž pro fotografy z řad čtenářů Doby seniorů, se nesetkala pouze s pozitivním ohlasem. Do redakce jsme dostali i řadu dotazů, které se týkaly podmínek soutěže. Nejen obsahových, ale i technických. Na všechny dotazy jsme již tazatelům většinou odpověděli samostatně, vzhledem k tomu, že jde o obecnou záležitost, rozhodli jsme se informace k soutěži upřesnit i v tomto vydání DS. Takže: pokud jde o obsah – téma soutěže zní Emoce léta 2009. Je tedy opět velmi široké a to úmyslně. Chceme, aby soutěž měla co nejširší záběr a mohl se do ní zapojit skutečně každý, kdo bude mít chuť. Jediná podmínka tedy zní, že musí jít o fotografii, pořízenou letos v létě. Co, popř. kdo na ní bude, zda bude focena v ČR nebo někde u moře či horských ledovců, je jen na soutěžících. Pokud jde o technické podmínky: samozřejmě, že nejvhodnější formát by byl A4 nebo A5. Jenže i v redakci DS víme, kolik stojí fotopapíry a kolik poštovné. Proto jsme rozhodli, že dostačující bude již pohlednicový formát. Samozřejmě, větší fotografie jen uvítáme, ale stačit nám bude už velikost obyčejné pohlednice. Jeden z dotazů také zněl, zda snímky mají být matné či lesklé. Odpověď na tuto otázku zní: v tomto ohledu na soutěžní snímky neklademe žádné limity. Závěrem bychom však jeden limit (výjimka potvrzuje pravidlo) přece jen chtěli připomenout: uzávěrka soutěže je 30. září 2009. (red)

ČERVEN

Je horké letní odpoledne,
vlny jsou věčně neposedné,
dotknou se břehu a jdou zase.
Spí dívka, nebo usmívá se
na kolemjdoucí jedním okem?

Já nevím, ale nad potokem
Spletly dvě vážky pružná křídla.

Ach, proč mě tenkrát nepobídla!
Přimhuřujíc své dlouhé rasy,
možná, že tehdy myslila si:
jde kolem, v duchu říká – kdyby,
a nakonec mě nepolíbí.

(Jaroslav Seifert, ze sbírky Jaro, sbohem)

RČENÍ O ČERVNU

6. : O svatém Norbertu chladna jdou
k čertu.

11. : Prší-li na Barnabáše - úroda na
vinicích.

12. : Svatá Tonicčka mívá často
uplakaná očička.

24. : Déšť na svatého Jana Křtitele
- nenabíráš ořechů do větele.

27. : Prší-li na Ladislava, déšť potom
sedm neděl trvá.

VZKAZNÍK

Rádi byste dostávali (samozřejmě
bezplatně) e-mailové informace o
knihách, které připravuji s několika
nakladateli, pozvánky na autogramiády
a drobná setkání se známými
osobnostmi? Rád Vám to zařídím – stačí,
když mi napíšete svoji adresu (případně
i telefon) na moji kontaktní e-mailovou
adresu: ebrrovska.uhnije@seznam.cz.

Přátelsky zdraví VRÁTA EBR
(dříve emeritní knihkupec, dnes málo si
už pamatující a hodně zapomínající)

BUDOU SLAVIT

Mezi známé osobnosti (seniorky a seniory), které v červnu
oslaví své životní jubileum a kterým touto cestou přejeme jen
to dobré a jen dobré lidi kolem nich, patří:

1.	Tomáš Halík	61 let
	Karel Šíp	64 let
6.	Vladimír Jiránek	71 let
7.	František Novotný	66 let
11.	Petr Kostka	71 let
12.	Adolf Born	79 let
19.	Václav Klaus	68 let
	Jan Vodňanský	68 let
24.	Helena Vondráčková	62 let
27.	Jarmila Šuláková	80 let
	Dušan Klein	70 let

JUBILANT V PAMÁTNÍČKU

Do památníčku Vráti Ebra odpovídal kreslíř
VLADIMÍR JIRÁNEK na otázku
KDE, KDY A JAK KNIHU NEJRADĚJI ČTU
Raději se rozvzpomínám na knížky, které
jsem přečetl, když byl ještě čas na čtení.
MŮJ ZLOZVYK PŘI ČTENÍ
Nečtu nikdy doporučenou literaturu.
KTEROU KNIHU JSEM NEDOČETL
Hledání ztraceného času. Pokusil jsem se
ztracený čas hledat sám.

ZA VENUŠEMI DO BRNA

Ústav Anthropos Moravského zemského muzea a Archeologický ústav AV ČR Brno jsou pořadateli unikátní výstavy s názvem Nejstarší umění ve střední Evropě. Je na ní k vidění unikátní výběr umění mladého paleolitu ve střední Evropě. Mnohdy jde o předměty, které zatím nebyly nikdy vystavovány a jsou tedy veřejnosti zcela neznámé. Ze sbírek ústavu Anthropos byla např. za posledních 40 let vystavena dvakrát v originále jediná Věstonická Venuše po dobu několika týdnů. Podobná výstava jako nyní v Brně nebyla dosud nikdy nejen ve střední Evropě uspořádána.

DS Vás zve na výstavu

10 000 lety. Její původ je v jihozápadní Evropě, kde jí patří známé jeskynní malby z Lascaux, Altamiry a jiných jeskyní. Na Moravě vzniklo její nejvýchodnější položené samostatné centrum, kde byly vytvořeny zcela unikátní drobné umělecké předměty, především rytiny zvířat na kostech (koní, bizonů) i na břidličných oblázcích (ornamentální výzdoby i sexuální symboly). Trojrozměrné předměty jsou vzácné, našly se však dvě ženské figurky ve zvláštní stylizaci v jeskyních Pekárně a Rytířské. Řada ženských sošek z tohoto období je zapůjčena z Německa i z Polska.

Výstava v Pavilonu Anthropos, Písárecká 5, potrvá do 30. června, otevírací doba od úterý do neděle vždy od 9 do 17 hodin. Vstupné – plné 100 Kč, zvýhodněné 50 Kč, rodinné 240 Kč.

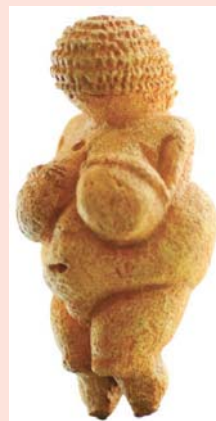
Výstava je chronologicky rozdělena na tři části: nejstarší zahrnující kulturu aurignacienu z období mezi 35 000 a 30 000 lety, reprezentovanou však pouze exponáty z Německa a Rakouska. Početné osídlení z tohoto období na Moravě zanechalo pozůstatky svého pobytu bohužel jen v takových podmínkách, kde se předměty z organických látek nezachovaly.

Střední fáze představuje exponáty z období

představovalo vrchol kulturního vývoje v rámci celé Evropy. Památky ze zdejších velkých tábořišť jsou zcela jedinečné. Jde především o keramické sošky žen („Věstonická Venuše“) a zvířat i o figurky lidské (soška muže z Brna - Francouzské ul., rytina ženy na klu z Předmostí) a zvířecí vyřezané z mamutoviny (mamut z Předmostí, lvice z Pavlova). Kromě toho čelenky a náhrdelníky z mamutoviny. Vzácné sošky pravěkých žen jsou také zapůjčené ze Slovenska, (Moravany n/Váh.), Rakouska (Willendorf) a z Německa (Mauern).

Nejmladší část je věnována kultuře lovců sobů z období mezi 14 000 a

Naše soutěžní otázka tentokrát zní: Víte, kdo je autorem známé olejomalby s názvem „Tvůrce Věstonické Venuše“? Napovíme, že jeho i l u s t r a c e doprovázejí i řadu knih prof. Eduarda Štorcha. Pro tři autory správných odpovědí (čekáme na ně do 20. června) jsou připraveny knižní ceny.

(rka)

VAŘÍME RYCHLE, CHUTNĚ A ZDRAVĚ

Čtenářských receptů na guláš se nám do redakce sešlo tolik, že naše gulášová univerzita má vystaráno na několik dalších vydání. Nezoufejte proto, pokud se právě na ten váš nedostane hned, recepty budeme zveřejňovat postupně.

GULÁŠ S HOUBAMI

Potřebujeme: 1 kg masa (hovězí, vepřové, koňské, králíčí nebo kuřecí), 3 cibule, 4 stroužky česneku, hrst sušených nebo čerstvých hub, olej nebo sádlo pod maso, mletou sladkou i pálivou papriku dle chuti, sůl.

Postup: Zvláštností tohoto guláše je, že se všechny suroviny pokrájené na menší kousky dají současně opéct na rozehřátý tuk (sušené houby předem namočíme ve vodě). Když se vyduší šťáva, podléváme a dusíme dle druhu masa až do jeho úplného změknutí. Zahušťujeme nejraději chlebem, guláš je potom ještě chutnější,

než když je zahuštěn moukou, která mu naopak ubere na chuti.

GULÁŠ BEZ MÍCHÁNÍ

Potřebujeme: 1 kg vepřového masa (nejlépe plecko), 3 větší cibule, 5 stroužků česneku, 2 ČL gulášového koření (nebo kari), 3 ČL sladké papriky, 3 PL solamylu, sůl, pepř, 2 kostky masoxu, 1 feferonku, 0,75 - 1 l vody.

Postup: Maso a cibuli nakrájíme, smícháme ostatní suroviny, pořádně promícháme (masox rozpustíme v hrníčku a pak dolijeme vodu do litru). Dáme vše do pekáče (nejlepší je simaxová mísa), přikryjeme alobalem a pečeme asi 1,5 hodiny. Nedolívat, nemíchat,

nesundávat alobal! Guláš je výborný s chlebem i těstovinami nebo rýží.

CUKETOVÝ GULÁŠ

Potřebujeme: 3 malé cukety, 3 cibulky, 1 bílý jogurt, 3-4 lžice hladké mouky, gulášové koření, mletou sladkou papriku, zelenou petrželku, sůl.

Postup: Nakrájenou cibulku osmažíme na tuku, přidáme gulášové koření, papriku a promícháme. Nasypeme cukety pokrájené na kostičky, zaprášíme moukou a krátce opečeme. Dolijeme vodou a dusíme doměkka. Osolíme, vmícháme jogurt (nebo kysanou smetanu) a posypeme sekanou petrželkou.

Dnešní recepty zaslaly Jiřina BLAŽEJOVÁ z Luk u Žlutic, Karla KŮRKOVÁ z Tovačova a Blanka ZLATNÍKOVÁ z Prahy.

POMŮCKA: AKTAINU, MAOR, PEÁNY	STŘEDNÍ ODBOBNÉ UČILISTÉ ZKR.	JEDNOTKA ELEKTRIC- KÉHO ODPORU	1. DÍL TAJENKY	HOKEJOVÝ TRENER		TRINITRO- TOLUEN ZKR.	CHEM. ZN. LITHIA	PLEMENO PSA	3. DÍL TAJENKY	INICIÁLY PREZIDENTA NOVOTNÉHO	 Na stáncích od července 2009			
PODSTA- VEC					ZVÍŘECÍ KONČETINA									
PŘÍTOK LABE					ZN. FOTO- APARÁTŮ TYP RUSK. LETADEL									
ZAMANOUT							ŘÍMSKÝCH 999 KONEC NĚMECKY			NITRID TANTALU				
	PLEMENO PSA	SLŮVKO POLITOVÁNÍ TROPICKÝ ZÁCHVAT				ROZPOČET ZASTAR. CHEM. ZN. CÍNU								
PŮV. OBYV. NOVÉHO ZELANDU					ÚSILI STÁT ZÁPADNÍ ASIE									
SÍT ČERPACÍCH STANIC				PRAOBYVA- TEL AMERIKY PATŘÍCÍ ELE										
HAZARDNÍ HRA						NÁZEV HLÁSKY N OTÁZKA 3. PÁDU			JARMO	INICIÁLY REŽISÉRA LIPSKÉHO		JIHOAME- RICKÝ PTÁK	2. DÍL TAJENKY	ČISTIT VODOU
KAMENÍK						STRÝC SLOVENSKY JEDNOTKA NAPĚTÍ					TŘÉN. STŘ. MLÁDEŽE OBV. SPRÁ- VA POŠT			
	ASOCIACE TENIS. PROFES. ZKR.	PODNIK V Č. BUDĚJ. SPZ MOSTU						OMEZENÝ ČIVA						
KONEC MODLTBY					DRUH RE- PRODUKCE HUDBY TMEL					NĚMECKÁ KARETNÍ HRA LŮZA				
TYRŠŮV ODZNAK ZDATNOSTI ZKR.				KARETNÍ BARVA KOVOVÝ SPOJ					NEVYŽÁDA- NÝ MAIL ORGÁN ZRAKU					VAZAL
CHIRURGIC- KÉ NAS- TROJE						HLÁŠKA V KARTÁCH CITOSLOVCE KOŇ. RŽÁNÍ					NĚMECKÉ ZKR. CITOSLOVCE TISENÍ			
	JÍZDOU ZMIZET	EXISTOVATI PŘEDVÁDĚNÍ HOVOR.					VKOPNUTÍ NICKA					CHEM. ZN. TANTALU PÍSEMNÁ ZKOUŠKA		
OZNÁMIT ÚRADŮM					HOSPODÁŘ. NOVINY ZKR. INIC. ČELA- KOVSKÉHO			NÁDECH PŘADNÁ ROSTLINA						
ÚKAZ				NEDOVOLE- NÝ ZÁKROK OBYVATEL IRSKA					ITENTO O CO					INICIÁLY ZPĚVAČKY ABSOL- NOVÉ
GLAZURA						CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO					OPUŠTĚN			
TURISTICKÝ ODDÍL ZKR.			RODNÉ ČÍSLO ZKR.			ANNA DOMÁCKY					STAV BEZ SVĚTLA			

VYHRÁLI S DS!

Tajenka minulého čísla *Slunce vyjde i když kohout nezakokrhá*. Správné řešení poslali a štěstí při losování tentokrát měli Adolf Kalabus z Chropyně, Anna Brücknerová z Rudy nad Moravou, Stanislava Hantonová z Prahy 5, Petr Bednařík z Příbrami a Marcela Matysová z Liberce. Všichni dostanou zajímavé knižní ceny od sponzora soutěže. Vítězům blahopřejeme a všem luštitelům přejeme hodně zdaru při hledání řešení dnešní křížovky. Na odpovědi s tajenkou čekáme na známých adresách do **20. června.** (red)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

křížovky pro Vás připravuje redakce čtrnáctideníku
Křížovky pro každého.

**V TOMTO MĚSÍCI 2., 16. A 30. ČERVNA
NA NOVINOVÝCH STÁNCÍCH.**

S důchodem za hranice všedních dnů (18)

ZPÍVÁNÍ V KOSTELE

Jak už jsem napsala, když jsem přijela do Texasu k přítelkyni Viole, tak na uvítanou mi nabídli koláč - zakousla jsem se a zlomila zub. U dentisty jsem si řekla jen o lepidlo, aby můj úsměv nebyl odstrašující, protože ostatní bylo pro mě nehorázně drahé. Lepidlo dobře drželo, mohla jsem se usmívat i mluvit bez šišlání. K Viole chodili přátelé, aby se se mnou také seznámili, tak jsme vždycky poseděli, popovídali si i zazpívali. Dokonce jedna moje jmenovkyně - Marta - krásně hrála na harmoniku. Také už jsem napsala, že v Americe skoro každá rodina chodí v neděli do kostela, jsou to takové příležitosti setkat se známými někde i při malém občerstvení. V městečku, kde jsem teď pobývala bylo sedm kostelů různých církví. Tam, kam jsme chodili, byl i pěvecký sbor a vždycky se zpívalo. Mí přátelé domluvili - tajně, beze mne - že bych tam mohla také zpívat. Tak když za mnou přišla šéfka toho chóru, bylo to pro mě překvapení, ale milé. Při zkoušce jsem uspěla a vyfasovala jsem dokonce i úbor. Při prvním vystoupení bylo

další překvapení: sám pan farář mě představil jako krajanu z České republiky a všichni mi tleskali jako superhvězdě. Do repertoáru písní se přidala i jedna píseň v češtině. Před odletem - při mém posledním vystoupení se se mnou přišla rozloučit řada lidí a dostala jsem i malé dárečky. Zpívání v kostele v Texasu byl pro mě velmi hezký a dojemný zážitek. Nemohla jsem se ubránit vzpomínce na Egypt, kde jsem si zazpívala v baru. Tenkrát to bylo také nečekané překvapení - od kamaráda. Jednu sloku - další jsem neznala - tehdejšího hitu paní Simonové jsem v češtině zpívala 3x za sebou, nikdo to nepoznal - a měla jsem obrovský úspěch. Tak po těchto zážitcích jako fůrek říkám, že už mám

popiska

asi všechno za sebou: v roce 1969 jsem zpívala v Africe v baru, o třicet let později v Texasu v kostele, v Rusku dělala modelku a mezitím v Českém ráji zdolala 3B. Tak jaké překvapení na mě ještě čeká...?

Marta ORDÁŇOVÁ

Touto 18. částí po roce a půl seriál aktivní seniorky, který měl u čtenářů velkou odezvu, končí. Vše - i to hezké a žádané - totiž jednou musí mít svůj konec, my však věříme, že nekončí naše spolupráce s paní Ordánovou v DS. Už v příštím čísle vám nabídneme na pokračování zážitky našeho spolupracovníka Zdeňka Hřebějka z jeho nedávné autokarové cesty, která ho z Evropy zavedla do několika států Blízkého východu.

zábavné soutěžení v DS

OSMISMĚRKA

U zvěrolékaře: „Tady máte prášek a rourku, do ní jej nasypete a foukněte to koníkovi do krku, určité přestane kašlat.“ Druhého rána se dostaví majitel koně znovu, tvář má rudou, oči vyteřené a zachroptí: „On...“ (dokončení je v tajence).

A	F	T	R	O	P	S
A	L	R	E	P	O	E
U	K	U	L	M	A	R
A	A	D	A	K	N	K
B	L	K	Ů	Ň	O	O
O	A	A	A	K	D	P
K	E	L	U	B	A	T
S	D	R	E	V	A	Z
N	C	E	N	T	R	Í

ABAKA AULA ANODA
BALET CENTR DŮKAZ
DLAŇ KULMA MAKAK
OKRES PERLA RUDKA
SKOBA SPORT TABULE
TEMNO

Po vyškrtání výše uvedených slov zůstane 10 písmen tajenky.

SUDOKU SUDÁ - LICHÁ

Sudoku sudá - lichá se luští podle běžných pravidel s tím, že v políčkách pro vpisování sudých číslic jsou slabě vyznačena písmena S, což usnadňuje luštění. Tajenku tvoří součet číslic ze šesti vytečkovaných políček.

S			S	S	.		S	3
S	7	1	3	.		S	2	S
2		S	.	S	S			7
	S	S	S	7				2
5	S		9		3	S	S	8
6			S	4	S			
3	S				.	S	S	4
	1	S	S	.	6	8	5	
9	S	S	.	S	S			

ZÁHADNÁ SLOVA

KTAŘHAIUMAOKAPKAHUILMCANE

Z nápisu vyškrtněte tři opice, stejně tam však ještě tři opice zůstanou.

VÝHERCI NAŠICH SOUTĚŽÍ

„Měli byste Dobu seniorů přejmenovat na dobu sponzorů,“ napsala nám do redakce jedna čtenářka. Učinila tak v reakci na to, kolik je v časopise soutěží o ceny. Za redakci můžeme dodat, že jsme rádi, že přibývá firem i jednotlivců, kteří nás tímto způsobem podporují. I proto můžeme hlásit, že v soutěžích v DS č. 5/2009 vyhráli a zajímavé ceny dostanou **Pozvánka na výlet** (Karel IV.) P. Bergman z České Lípy, M. Hloušek ze Semil a Daniela Spustová z Metylovic; **Osmisměrka** (hrájeme my) S. Macháček ze Zlína; **Doplňovačka** (Albatros) Z. Marešová ze Zlína; **Vyškrtačka** (kokršpaněl) V. Sedláčková, Nová Paka; **ME dechovky** (Německo) Ing. J. Vilášek z Prahy; **Obhajoba Pastelky** (2004, Richterův dům) M. Švecová z Tachova, M. Matysová z Liberce a Karel Pavelek z Opavy; **Alexandrovcí** (81 let) B. Šamšová z Prahy 5, J. Novotný z Hradce Králové a J. Křížová z Brna. Všem výhercům blahopřejeme. Připomínáme, že na řešení soutěží v tomto čísle čekáme na známých adresách (pro jistotu viz tiráž na str. 31) do 20. června

POLICE

Obrázek znázorňuje část police s neúplnou kolekcí věcí jednoho druhu, jejichž obaly jsou také jen částečně viditelné. Prozradíme, že předměty mají kruhovou základnu, takže části nápisu nevidíte. Uhodnete celé nápisy?

kanzelsberger

www.kanzelsberger.cz

síť knihkupectví
po celé republice

Svémi písničkami jako Cinky linky, Absolutno, Koukol, Zpívej dál, Čiky taka, Proč žiješ rád, Žlutá, a mnoha dalšími na počátku své profesionální kariéry doslova uchvátila publikum a její pěvecká hvězda šla strmě vzhůru. Patřila k výkvětu českého folku a country, podle mnohých byla jeho první dámou. Přestože se v 70. letech prosadila jako první zpívající autorka s kytarou na scénu pop-music, na své původní pozici se neudržela a na čas dokonce zmizela ze světél ramp. Nyní se do nich opět vrací. Je jen logické, že první otázka v rozhovoru se Zdenkou Lorencovou zněla:

RÁDA ZPÍVÁ SENIORŮM

● Jak to, že takový talent a následně hvězda jako Vy, najednou zmizela ze slávy?

Asi proto, že mě nikdy nezajímala ta „světská sláva“, ale spíše jen „Paní hudba“ a krásné umění. To pak máte jiný pohled na svět. Teprve teď po dlouhé kariéře zpěvačky a skladatelky vidím, jak důležitá pro krásné umění je druhá stránka – umět prodat. Toto nadání mi nebylo dáno. Jsem velmi upřímná a soucitná povahy a to se do obchodu nehodí.

Kromě uměleckých požadavků, které umím vždy splnit, na mě ale bylo vznášeno i mnoho nároků jiných...

● Co tím myslíte?

Také tu byly překážky zcela osobní. Manžel nás opustil, když bylo dceři 6 let a já jsem pak vedla náročný život „táty – mámy“. Na nějakou kariéru prostě nebyl čas. Ten kdo to nezažil, nepochopí...

● Určitě je to nelehká a mnohdy svízelná situace...

Ke všemu mě v roce 2000 kouslo klíště a nakazilo encefalitidou a borreliózou. Lékaři to nepoznali a začali mě léčit až v posledním stádiu a tak jsem prožila trvalé bezvědomí –matce už oznámili, že možná nepřežiju. Nakonec jsem se po dlouhé náročné pouti uzdravila, znovu zpívám, skládám, a žiju. Ale přestávka v kariéře byla několikiletá. O těžké autohavárii a roční přestávce po ní ani nemluvíme...

● Dost tedy o bolestech a strastech. Překonala jste je, opět tvoříte. Na čem právě pracujete?

V současné době jsem odevzdala tři vícehlasé sbory pro Dětský pěvecký sbor českého rozhlasu. Také upravuji svou knížku – příběhy ze života současné ženy – a doufám, že vyhovím požadavkům potenciálního vydavatele. Tiše doufám, že se mi povede vydat i své básně. Kromě toho dokončuji další sérii vstupů do pořadu Studio Kontakt Plzeňského rozhlasu.

Koncertuji sama s kytarou, možná se dohodnu s jednou jazzovou partou a zazpívám si s nimi jazz. S Honzou Přeučilem máme dvojrecital pohodového charakteru „Cestopísně“ o cestování. Tam zpívám s kytarou písně v 10 jazycích. Připravila jsem další pohádku pro děti. S vydavatelstvím Česká Muzyka jsem vydala autorský profil Ryba hovoří, CD koled Veselé vánoční hody a teď připravuji retro CD se známými staršími hity.

● Píšete i knihy pro děti. Kdo tak činí, většinou nechce jen bavit, ale i vychovávat? Co byste chtěla dětem vštípit do hlav Vy?

Omyl! Já jsem chtěla jen bavit. V Knižním klubu mi vyšla knížka básniček pro školáky „Měly myši školu“. Vydavatelství mělo snahu děti něco naučit a tak jsme se dohodli, že vyberu jedno zvířátko od každého písmenka abecedy a o něm napíšu básničku. Aby se děti naučily písmenka. Tak třeba o Slimákovi tam je toto:

*Slintá slimák na listí,
kdo to po něm vyčistí?
Bez zbytečných vytáček
měl by nosit slintáček!
Slimáková u pračky
krmí malé slimáčky
jen se trochu zastydí
a dělá že to nevidí.*

● Hezké, to se určitě dětem líbí. Vy sama jste ale jako dítě zažila doby, kdy si Váš otec nepřál, abyste se věnovala hudbě. Respektovala jste jeho přání, ale jak jste se s tím vyrovnávala? Ptám se i proto, že nakonec jste se hudbě přece jen začala věnovat profesionálně...

Maminka jako dcera vesnického osvětleného kantora, hudebníka, matematika, bylinkáře a filozofa, velmi krásně zpívala. To ona mě na mé naléhání dovedla na konkurz do rozhlasového sboru, kde jsem pak deset let zpívala. S jejím požehnáním jsem vyhrála celostátní soutěž ve zpěvu

– solo (STM). To bylo něco jako dnešní Superstar. V patnácti letech mi koupila kytaru, když mi otec zakázal klavír (který mi chtěl koupit dědeček). S jejím souhlasem jsem šla na konkurz na zpěvačku do Apolla a do Semaforu. Ten poslední natáčel Miloš Forman, a tak jsem na sebe upozornila. Zpívala jsem tam s Jiřím Suchým písničku Sluníčko. Vznikl nádherný proslavený film Konkurz. Táta hudbu opravdu nemusel. Měl rád literaturu. Tento svůj postoj – měla jsem i výtvarné ambice – mi nikdy nevysvětlil. Já jsem se ani při studiu na VŠZ v Praze Suchdole nevzdala svých plánů. Ale i když jsem během studií udělala úspěšně zkoušky na DAMU, přestup mi s vymyšleným odůvodněním, že jsem jedna z nejlepších studentek, nepovolili. Tak jsem se specializovala na zahradnickou architekturu a osud chtěl, že jsem dostala možnost psát diplomovou práci o barokních zahradách ve Francii. V Paříži jsem ukončila první stupeň Alliance française, sehnala materiály k diplomce a natočila svoje první LP-Folklore de Tchécoslovaquie. S tou deskou jsem se vrátila domů. A ta mi po obhájení inženýrského titulu pomohla na prkna, která znamenají svět.

● Nemáte pocit, že v poslední době se řada dříve obecně uznávaných lidských hodnot jako by ztrácí nebo vytrácí? Nemyslím teď na nějaké kázání, že mladí lidé jsou třeba horší, než jsme byli my. To beztak není pravda, protože jsou jen obrazem nás starších. Myslím ale to, že měřítko ve společnosti se mění a to někdy značně. Že třeba úspěšnost je spíš synonymem pro široká ramena a bezohlednost než toho, že člověk něco skutečně umí... A někdy to vypadá, jako by se za peníze dalo pořídit vše?

Ano. Vše se hodně změnilo. Doba minulá stavěla na idejích a doba současná zase stále jen počítá. Mně osobně schází rozměr pokory a ohleduplnosti. Morální hodnoty rozhodně nelze přepočítat na peníze, jak se někteří snaží. Ty nejcennější věci v životě – láska, zdraví a rodina – jsou přeci zadarmo. A jak já bych to řešila? Kdybych mohla, zařadila bych do škol výuku filozofie, psychologie a slušné-

ho chování. Někteří zjevně netuší, že i ta tak často užívaná ironie, kterou bytostně nesnáším, je považována za prohrěšek proti slušnosti! Mladí se snaží být odvážné, ale odvahu si často plete s drzostí a bezohledností.

● Co je podle Vás důvodem, že se hodnotový žebříček mění k horšímu? Myslíte, že se tomu dá nějak čelit?

Dáváte mi těžké filozofické dotazy... Důvodem je pokus realizovat omylnou představu o šťastné konzumní společnosti. Lidé se asi domnívají, že se štěstí na ně usměje na dně jejich přeplněné peněženky. A proto se snaží za každou cenu zbohatnout. Já nemám nic proti penězům, ale všichni víme, že největší lidské hodnoty jsou zadarmo.

● A jak tomu tedy čelit?

Čelit se tomu dá vymezením kategorií dobra a zla, změnou životních postojů a vnesením kvalitní filozofie do škol i na veřejnost. A také pozor – i příklady táhnou.

● Jaký je Váš vztah k seniorům?

Hřejivý. Snažím se na ně usmívat a vyjadřovat přátelství, protože vím, že to nutně potřebují. Když pro ně zpívám, nejvíce se jim líbí citové písničky. Jsou výborné publikum. Tady chci upozornit na něco moc důležitého. Zdraví mladší lidé netuší, že i ležící pacient,

který třeba už špatně komunikuje, velmi citlivě vnímá postoj a city lidí, kteří se o něj starají. Chvilé nevědomí střídají jasné chvilky. A tak bychom jim neměli nezájmem ubližovat. Já to mám prožité. Byla jsem v bezvědomí, ale cítila jsem postoj lidí kolem sebe. Jejich snaha mě vyléčit mi moc pomohla..

● Jak ovlivnili senioři Váš život?

Velmi. Můj dlouhodobý pobyt u babičky a dědečka v Chomutově je jedním z mých nejšťastnějších životních zážitků. Naše rodina byla tak chudá, že nebyly peníze na uživení dvou dětí. Tak bylo rozhodnuto, že mě ještě než nastoupím do školy, pošlou k máminým rodičům. Nej dřív jsem měla hrůzu, ale pak vše dobře dopadlo. Dědeček mi půjčoval své housle a učil mě číst a moje zlatá bábinka se se mnou chodila dívat na jiřinky do parku, na mydlici k hřbitovu a na dlouhé řady mravenců a červených ploštic...

V neděli na náměstí na trhu jsme obdivovaly ohromné rozkrojené hříby, které čekaly na své nové majitele. Tak jsem chodila s babičkou do kostela na mši... Prostě – ráj. Je to dodnes můj předobraz fungující laskavé rodiny.

**Za rozhovor poděkoval
František VONDERKA**

Foto: M. Martinovský a autor

ŽIVOT PLNÝ PÍSNÍ

Společně s takovými jmény jako Spirituál kvintet, Český skiffle (Žáci), Vladimír Merta, Bob Frídl a sourozenci Ulrychovi či Karel Kryl i jméno Zdenky Lorencové stálo u zrodu českého folku a country.

Rodačka z Prahy (1947) původně vystudovala zahradní architekturu na VŠZ v Praze. Táhlo ji to však k umění. Poté, co nebyla přijata z politických důvodů na pražskou DAMU (1969), studovala v letech 1982–84 na Konzervatoři J. Ježka obor skladba a aranžmá. V letech 1955–65 zpívala v Dětském pěveckém sboru pražského rozhlasu, v roce 1956 vyhrála v celostátním kole Soutěže tvořivosti mládeže ve zpěvu, 1969 zvítězila na Folk Singers festivalu v Praze, 1970 na jihlavském Festivalu mladých zpěváků pop music, 1971 na Intertalentu ve Zlíně, roku 1971 získala „Plaketu Mikrofonu“ za osobitý přínos pop – music a „Zlatou Kytaru“ od Folk a country klubu v Praze. Od roku 1972 se začala zpívatí věnovat profesionálně. V tomto roce také obdržela nejvíce hudebních ocenění a reprezentovala českou populární hudbu mj. na festivalech v Cannes a Zagrebu. Od roku 1973 do 1976 ještě posbírala mnohá ocenění doma i v zahraničí (m. j. Festival mládeže v Berlíně a na Kubě). Největších úspěchů dosáhla především díky písním Absolutno, Cinky linky, Zpívej dál a Z malostranských dvorků. Roku 1965 zpívala píseň „Sluníčko“ ve Formanově filmu Konkurs a o rok později zazpívala v jeho filmu Lásky jedné plavovlásky, hrála i ve filmu „Chlapci zadejte se“. Viděli jsme ji také ve filmu Sluně, nazpívala hit „Žlutásku“ dětského filmu Přijela k nám pouť. Tvorba pro děti se pak stala její hlavní činností. Největší hity Zdenky Lorencové, která se uplatnila i jako talentovaná novinářka, najdete na internetové adrese www.i-legalne.cz, kde si je lze i stáhnout.

Statistika je věda přesná, na fakta neúprosná a cosi v ní svědčí o naší vážnosti. Zatímco ještě na počátku minulého století zaznamenala u lidí osmnáct minut smíchu denně, dnešní rozesmátý úsměv nám prý vydrží na tváři pouhých šest minut. Tak se tedy rádně rozhlédněme kolem sebe. Podmračeně kráčíme ulicemi a vážně nastupujeme do prostředků hromadné dopravy. Usmívající se jedinec je v podezření zamračené většiny, které se starosti a kyselá nálada zračí v nerudných tvářích. – Hledme na toho podivína, žuldu, směje se jak sluníčko na hnoji, anebo vypil nějaké pivíčko? Možná obojí. Prevít jeden, ten se podiví až na něj dolehnou starosti a začne bulit. To nastane se žulením ámen a konec bude chichotání, šklebení i potrhlejší usmívání.

Jako by smích byl u nás hříšnou křečí ve tváři. A vážnost? To je zase

ÚSMĚVNÝ

důstojnost a svatost. K dobrému zvyku a noblesnímu chování přece patří vážná ustaranost, povzdechy, sténání, naříkání, stěžování si strnulými pohledy a taky polohlasné hubování na veřejné poměry. Ale naši ustaraní předkové se prý na sebe rádi smáli a věřili, že úsměv je branka do radostného srdce,

tém a zlepšuje obranyschopnost celého organismu i prokrvení vnitřních orgánů a má vliv na okysličování těla. Smích také uvolňuje v mozku endorfiny, zvané též hormony dobré nálady. Naopak ničí stres a deprese, proto je smích doporučený lék a někdy i předepsaný recept pro šťastný a dlouhověký život ve zdraví a dobré náladě.

Je to tedy na nás. Už poeta Puškin kdysi říkal, že smích, lítost a hrůza jsou tři struny naší fantazie. Stačí tedy brnkat myšlenkami na kytaru dobré nálady a pak se smát a slzet nadšením, mít radost ze světa, kde prožíváme zážra-ky života.

A tak se pojďme na sebe usmát, dobré si popřát a za ruce se přitom třeba brát a veselé písničky si zpívat, a všechna strašidla, zubejdy, hejkaly, kudibály, rejty a prašivce odnese namrzlá zimnice, přátelé hrají a holedbaví, a nám at slouží zdraví.

Jan SCHWARZ (s úsměvem)

duchovní okénko

DS

kudy prochází veselé, hřejivé a dobré přání, prostě usmívání je ta nejkratší cesta dobroty a laskavosti mezi dvěma neznámými i jinak cizími lidmi.

A copak na to říkají lékaři? Ne, že by se na nás v ordinaci přehnaně usmívali, ale shodně ujišťují, že smích prospívá zdraví. Posiluje kardiovaskulární sys-

Z TVORBY ČTENÁŘŮ DOBY SENIORŮ

Do redakce dostáváme každý měsíc řadu čtenářských dopisů. Reakce na články a na to, co se děje v ČR, dopisy pochvalné i kritické k práci samotné DS, informace o tom, co kde chystá či už udělala ta či ona seniorská organizace, náměty na akce, které by mohly zajímat jinde. Dopisů je tolik, že v pravidelné rubrice Tribuna čtenářů můžeme zveřejnit pouze část z nich a to velmi často pouze výňatky. Do redakce nedostáváme ale pouze dopisy s aktuálním obsahem. Řada čtenářů svými příspěvky pomáhá obohacovat naše pravidelné

rubriky – ať už jde o soutěže, recepty či anekdoty. Senioři jsou totiž aktivní ve všech směrech. Mnozí mají i literární sklony. Do redakce proto dostáváme i básničky, povídky, fejetony a glosy k různým událostem, ale třeba i vybrané citáty na určité téma. Doba seniorů je prvním časopisem v ČR, o jehož vydávání se zasloužili samotní starobní důchodci. O důvod víc, proč jsme se rozhodli získat i další primát a budeme v nepravidelných intervalech zveřejňovat i literární práce našich čtenářů. Dnes nabízíme první ochutnávky.

MÁJOVÁ

Báseň s názvem **Májová** (když se nám připomíná ze vzpomínek) do DS poslal čtenář **J. ZUKAL**:

Byl krásný večer první máj,
jak Mácha o tom píše,
já jsem šel s ní, když usnul kraj
do parku – lásky říše.
Na lavičku jsme usedli,
blizoučko ke mně zcela
a sladce jak jen dovedla
mi roztouženě děla:
„Já věřte velkou touhu mám,
splňte ji mému retu.“
Ó prosím, snad vás zlíbat mám?
„Ne pane, dejte mi cigaretu!“

MIROSLAV MRÁZEK (84) z Mochova do DS mj. napsal, že na 305 svatbách hrál na harmoniku a bavit svatebčany. Snad i proto se v humorném duchu nese i jeho báseň.

STÁŘÍ

Léta běží, nejsme svěží,
blbneme za pochodu.
Zapomenem, kde co leží,
spěcháme jen k záchodu.
Zlenivěly světské slasti
pipláme si chorobu,
užíváme prášky, masti -
nechce se nám do hrobu.
Od doktora k doktorovi
táhnem jak houf jalovic,

zaplatíme za lék nový,
platné nám to není nic.
Zpropadený život lidský
s úsměvem se musí brát.
Pravidlo tu platí vždycky,
Živ – z něj nelze odbelhat.
Každý rok jsme o rok starší
proti věku není lék,
to nás ale nezastraší,
dokud tráví žaludek.
Popijíme číše plné,
připijíme na zdraví,
smrt, ta ať si nohou trhne,
nás se hned tak nezbaví.
P.S. ...že po smrti někdo cekne
nestalo se prozatím.
Až to jednou se mnou sekne,
já se taky nevrátím...

VÝROKY SLAVNÝCH O DĚTECH A MLÁDEŽI

Mladí nevědí, co chtějí, ale nesnesou, vybízejí-li je k něčemu jinému. **(Helen Rowlandová)**

Každá generace se usmívá nad svými otci, směje se dědečkům a obdivuje pradědečky. **(W. S. Maugham)**

Naše špatné návyky jsou mnohdy to jediné, čím jsme svým dětem sympatičtí. **(Milan Růžička)**

Naše mládež miluje přepych. Nemá správné chování. Neuznává autoritu a nemá úctu před stáří. Děti odmoulovají rodičům, srkají při jídle a tyranizují své učitele. **(Sokrates)**

Jaká to vzpurná mládež! Místo aby poslouchala staré, napodobuje je. **(Wieslaw Brudziński)**

Děti začínají tím, že své rodiče milují, později je odsuzují a jen zřídka, pokud vůbec, jim odpouštějí. **(Oscar Wilde)**

(Z knihy Aforistikon Václava Duška k Mezinárodnímu dni dětí vybral čtenář Zdeněk Frantál z Humpolce)

BANKROT ZVĚROKRUHU

Jak už to tak na světě bývá, dolehla hospodářská krize nejen na lidi, ale také na obyvatele živočišné říše. A to nejen na nějaké kury domácí, ale také na zvířátka soustředěná v akciové společnosti Zvěrokruh. Než sama na sebe tato společnost vyhlásila bankrot, dokázala se ale o svoje členy postarat.

KOZOROH se uplatní v jedné zoologické zahradě jako rarita. Zůstane tam až do doby než se najde nějaký strategický partner, který o něj projeví zájem.

VODNÁŘ, který před časem propadl, díky cenám za pitnou vodu, alkoholu, bude poslán na protialkoholické léčení. Jak slíbil, ihned po svém vyléčení se však pokusí najít nový zdroj pitné vody. Tu bude za zaváděcí cenu prodávat kojencům a abstinentům.

RYBA se před časem ztratila v důsledku ropné havárie a zatím se po ní bezvysledně pátrá. Ihned po svém nalezení může nastoupit jako mluvčí ministerstva vnitra.

Má k takové práci předpoklady hlavně tím, že je němá a tudíž nemůže ani omylem prozradit nějaké tajné věci.

SKOPEC se ihned po skončení likvidaci Zvěrokruhu zapojí do stáda ovcí, kde využije zkušeností ze dvou vln kuponové privatizace. Takto získanou vlnu bude

ihned po krachu akciové přádelny se státním podílem nabízet rozhlasovým stanicím. Když o vlnu už nikdo jiný nestojí.

BÝK bude vzhledem k cenám hovězího masa vystavován jako drahokam. Odmítl nabídku nejmenované politické strany, aby se nechal předělat na vola a tím našel uplatnění v jejich poslaneckém klubu.

BLÍŽENCI se ukázali při bankrotu Zvěrokruhu jako největší problém, když ani nejvyšší rozvodový soud nedokázal jejich spory, jak už to tak u blíženců bývá, vyřešit. Naštěstí však u nich došlo na poslední chvíli k uzavření patentní smlouvy a tím se všechno vyřešilo.

RAK se rozhodl na poslední chvíli ze všeho vycouvat, jak je jeho zvykem.

LEV se z vlastní iniciativy nabízel jako lev salonů, ale pro svoji značně vypelichanou srst nebyl přijat. Ale uplatnil se ve státním znaku a to hned v provedení stereo.

PANNA při jednání prohlásila, že nechce šéfovi konkurzní podstaty dělat zbytečné problémy a tak se rozhodla z vlastní iniciativy, že přestane být pannou. Už na to má údajně domluvenou spolupráci s býkem.

VÁHY zůstanou i nadále ve stálém střetu s obchodní inspekcí a tak mají o svoji budoucnost postaráno.

ŠTÍR bude i nadále na štíru se všemi, do budoucna ale plánuje stát se konstruktivní opozicí. A to ihned jak zjistí do všech detailů co to vlastně je.

STŘELEK byl také vážným problémem a to především pro nedostatek financí na nákup vhodného střeliva, bez kterého jej nechtěla žádná mafie zaměstnat. Střelec však ukázal svůj charakter a postaral se sám o sebe. Bude se requalifikovat na nějakého čelného politika a po nastoupení na takovou funkci se bude živit tím, že si bude střílet z voličů. V současné době prodělává střídavě školení v horní a dolní komoře parlamentu.

(Bajky s názvem Bankrot zvěrokruhu do DS poslal čtenář **JIRÍ DUBŠÍK** z Habartova)

Paní **MARIE PIŇOUSOVÁ** poslala do redakce celou sbírku básní, které jí v samizdatu (200 výtisků) k osmdesátým narozeninám vydala její rodina. Z útlé knížečky jsme vybrali dvě dílka:

POLIBEK

Já jednou velkou žízeň měla,
čím bych já ji uhasila?
Vody jsem se napila,
skleničku vína vypila,
žízeň jsem tím neuhasila.
Překlenul se den a přišla noc.
Viš můj drahý, kdo to byl
a mou žízeň uhasil?
Polibek.

SLEPIČKA

Naše bílá slepička
špinavá je celičká.
Popelí se v popeli
ve všední den v neděli
a přesto ta slepička
snáší bílá vajíčka.

Cestovní kancelář LOTOS

ŘECKO 12 DNÍ
APARTMÁNY U MOŘE S BAZÉNEM

JIŽ 18. SEZONU DOVOLENÁ U MOŘE ZA CENY V ČESKÝCH CHALUPÁCH
POZOR - ceny u nás jsou již kompletní, nedoplácíte další taxy a poplatky.
 V ceně doprava, ubytování, povlečení, energie, pobyt, taxa, bazén, pojištění CK proti úpadku.
KATALOG ZDARMA.
 Můžete dokoupit polopenzi a výlety.

Odjezdy: Praha, Kolín, Chvaletice, Přelouč, Pardubice, Brno, Trutnov, D. Králové, Hradec Králové

termín	cena za osobu FILIPPO	cena za osobu ZOJA
9. - 20.6.	7 100,- Kč	6 600,- Kč
27.6. - 8.7.	7 900,- Kč	7 400,- Kč
6. - 17.7.	8 300,- Kč	7 800,- Kč
15. - 26.7.	8 300,- Kč	7 800,- Kč
24.7. - 4.8.	8 300,- Kč	7 800,- Kč
2. - 13.8.	8 300,- Kč	7 800,- Kč
11. - 22.8.	8 300,- Kč	7 800,- Kč
20. - 31.8.	8 300,- Kč	7 800,- Kč
29.8. - 9.9.	8 100,- Kč	7 600,- Kč
7. - 18.9.	7 700,- Kč	7 200,- Kč
16.9. - 1.10. (16 dní)	8 100,- Kč	7 600,- Kč

www.cklotos.cz
Tel: 466 985 652

! Přiložte-li tento inzerát k objednávce, je sleva z uvedených cen 600 Kč !
 Pro děti do 15 let a seniory nad 60 let je sleva **1300 Kč**
 Děti do 6 let platí **2 000,- Kč**

JUDR. VEJVALKOVÁ ODPOVÍDÁ ČTENÁŘŮM

JUDr. Zdeňka
VEJVALKOVÁ

právní poradna DS

Můžete mi prosím odpovědět na moje dotazy? Jak to bude s dědictvím, když otec zanechal závět. V ní napsal, že jediným dědicem má být jeho dcera, tedy já. Jak je možné, že notář rozhodl tak, že manželka zemřelého otce dědí polovinu z otcova majetku. V závěti ji nenapsal. Myslela jsem, že všechno zdědím já. Jak si to mohl dovolit a kde vzal k tomu právo, aby nerespektoval vůli mého otce? Také bych chtěla vědět, zda manželka může žádat polovinu jeho domu, který měl ještě před uzavřením manželství s touto svojí druhou manželkou. Já jsem dcera z prvního manželství.

Jitka P. Brno

Ze zákona je zcela zřejmé, že dědění ze závěti má přednost před děděním ze zákona. Dědění ze zákona může nastat jen tehdy, pokud není sepsaná závěť nebo nezahrnuje-li všechny majetek zůstavitele. Majetek, který by nebyl v závěti jmenován, by pak byl děděn dle zákona (tedy dle dědických skupin uvedených v občanském zákoníku). To se týká případu, kdy zůstavitel v závěti neuvede, že

konkrétnímu dědici odkazuje veškerý svůj majetek. Jak již víme, nelze tak platně učinit, pokud by nedědil neopomenutelný dědic. Základní předpokladem však je, že je závěť platná. O zákonných podmínkách platnosti závěti jsem psala v loňském čísle Doby seniorů.

Z Vašeho dotazu však není zřejmý důvod, pro který notář rozhodl, že polovinu majetku zůstavitele dědí jeho manželka. Mohu se tedy vyjádřit jen v obecné rovině, a to následovně:

① Může jít o to, že sice hovoříte o majetku otce, ale může se jednat o majetek, který spadá do společného jmění manželů (SJM). V tom případě notář musel nejprve vypořádat společné jmění manželů. Otcova manželka by pak dostala polovinu a druhá polovina by připadla k vypořádání do dědického řízení. Jste-li otcovo jediné dítě, pak tedy Vám. Má-li otec další děti, pak by tyto musely obdržet nejméně svůj díl ze zákonného podílu.

② Manželka mohla napadnout platnost závěti žalobou u soudu a soud jí mohl dát za pravdu a rozhodnout o neplatnosti

závěti. Pak by nastalo dědění dle zákona. To znamená, že polovinu z částky k vypořádání dědictví (po vypořádání SJM) by zdědila manželka otce a druhou polovinu byste zdědila Vy.

③ Teoreticky mohlo dojít ještě k jedné situaci, že se závěť týkala pouze části majetku Vašeho zemřelého otce a při vypořádání ostatního majetku nastalo dědění ze zákona. Dle něho dědí v první skupině manželka a děti zůstavitele.

Pokud bych Vám měla odpovědět na otázku, o co šlo ve Vašem případě, musela byste svoji otázku konkretizovat.

Na další Váš dotaz týkající se majetku, který nabyt zůstavitel před uzavřením manželství se svojí druhou ženou, Vám odpovím jednoznačně, neboť v tomto případě je situace zcela jasná. Majetek, který nabyt zůstavitel před uzavřením manželství, spadá v plném rozsahu do dědictví (nerozděluje se v rámci SJM). Rozhodl-li notář resp. soud o tom, že manželka dědí polovinu majetku zůstavitele, pak dědí i polovinu majetku, který otec nabyt před manželstvím se svojí druhou ženou.

Právní poradnu DS vede
JUDr. Zdeňka VEJVALKOVÁ

POZOR NA SKRYTÉ ZDRAŽOVÁNÍ!

Evropská unie přinesla novou možnost, jak vyzkoušet ostražitost a pozornost spotřebitelů při nakupování. Ptáte se, jak? Odpověď je jednoduchá. Evropská unie umožnila výrobcům, aby dodávali potraviny v jiných než v klasických baleních, na která jste byli po léta zvyklí.

Do 11. dubna letošního roku platila v České republice pravidla týkající se balení, respektive hmotnosti balení určitých druhů potravin. Jednalo se například o gramáž mouky, těstovin, másla, cukru apod. Od této gramáže se výrobce mohl odchýlit jen v případě, že se jednalo o ustálenou praxi takto výrobek prodávat. Jinak musel dodržovat předepsanou hmotnost výrobku.

V praxi to znamenalo, že mouku jste si mohli koupit pouze v balení 500g, 1kg, 1,5kg, tedy vždy v 0,5kg násobku. Spotřebitel tedy přesně věděl, co kupuje. To se teď možná změní. Směrnice Evropské unie všechna tato pravidla zrušila. Bude tedy na výrobcích, v jakých balení budou potraviny vyrábět. Je tedy dost dobře

možné, že se dočkáme 800 g mouky nebo 200g másla. Je jen otázkou, zda zaznamenají změnu i samotné obaly a změnu poznáme, nebo pouze obaly zeštíhlí, aby při běžném letmém pohledu nikdo změnu nezjistil. A například až u pečení bábovky zjistíte, že mouka váží méně.

Co je však důležité, otvírá se zde nový prostor pro zdražení.

Těto strategie „zdražování“ totiž využívají již delší dobu i výrobci cukrovinek. Zjednodušeně řečeno zmenšili hmotnost výrobku o pár gramů a cenu nechali stále

stejnou. Dokonce se často i chlubí tím, že jejich tyčinka stále stojí stejně jako před deseti lety, ale při této chvále již není místo na to, aby dořekl celou pravdu – tyčinka je již o polovinu menší... proto máte často pocit, že sušenka není už tak „pocitivá“ jako v minulosti.

Spotřebiteli v tuto chvíli tedy nezbude nic jiného, než ještě důkladněji a pozorněji zkoumat a číst obaly včetně hmotnosti výrobku, aby později nebyl nemile

překvapen. Případně sledovat jednotkovou cenu, kterou prodejce musí u výrobků uvádět. Tato povinnost, kterou prodejci mají již od našeho vstupu do EU, platí však s určitými výjimkami. Tato povinnost se netýká např. prodeje s plochou menší než 400m², u prodeje s obsluhou, či u prodejních automatů.

V tento moment lze jen doufat, že Evropská unie dokončí svoji práci i v jiné oblasti potravinového práva. Jedná se především o dlouho očekávané nařízení, které má stanovit povinnost při informování na obalech výrobků. Mimo jiné stanoví, že nápisy na výrobcích budou muset být čitelné a velikost písma být minimálně 3 mm. Toto by mohlo znamenat alespoň částečnou úlevu pro spotřebitele, kteří jen stěží rozluští, kolik gramů má daná potravina.

Jediná rada: Buďte pozorní, ať nad výrobci a prodejci zvítězíme my, spotřebitelé svojí chytrostí a pozorností a neplatíme za něco, co jsme nedostali.

Mgr. Eva STRNADOVÁ,
SOS – sdružení obrany spotřebitelů,
www.spotrebitel.info

Obaly zboží budeme muset pečlivě zkoumat

ČERVEN PŘINÁŠÍ PRVNÍ OVOCE

Červen je měsícem, kdy se jaro střídá s létem, začínají velmi teplé dny, které samozřejmě lákají do zelené pohody v zahrady. Toto místo oddychu a aktivní rekreace i v červnu vyžaduje naši pozornost a péči.

ZELENINOVÁ ZAHRADA

V červnu sklízíme saláty, mrkve, ředkve, vodnici, loňský pór, kadeřávek a rané zelí. Můžeme již také sklízet brambory a rajčata ve sklenících. V první polovině měsíce sklízíme rebarboru, v druhé pak kořená a bylinky, které sušíme na tmavém, do-

bře větraném a suchém místě. Na nové vzniklé volné záhony můžeme začít ihned vysévat keříčkové fazole, ledový salát, ozimý pór, pozdější mrkve, čekanku salátovou hlávkovou a dřeňový hrách. V chladnějších oblastech můžeme vysévat rajčata, okurky i papriky. V teplejších naopak vysazujeme předpěstovaný lilek, vodní meloun a další teplomilné druhy.

Zálivkou s přidanými hnojivy kropíme pozdní košťáloviny a plodovou zeleninu. Zálivku provádíme ke kořenům, nikoli na listy. Vodu nestříkáme, protože bychom tím navíc přispěli k pukání plodů a vzniku houbových onemocnění.

OVOCNÁ ZAHRADA

V červnu dozrává první ovoce. Zejména po teplém jaru můžeme již v červnu sklízet třešně, jahody, maliny nebo rybízy. Pod rostliny jahodníků nastýláme piliny, trávu nebo slámu, abychom je ochránili před kontaktem s vlhkou půdou a předešli tak plísňovým chorobám. Z ostatních stromů opadáva na přelomu jara a léta velké množství nedozrálých plodů, které bychom neměli na zemi nechávat, aby se nám v zahradě nešířili škůdci a choroby.

Pro dosažení kvalitní úrody je vhodná i ruční probírka plodů.

Také v tomto měsíci bychom měli upravovat tvar koruny a zahuštění no-

SOUTĚŽ: VÍTE TO?

Na jiném místě Doby seniorů píšeme o doplňku stravy s názvem UROVAL® biotic od společnosti VALOSUN. Látky obsažené v tomto přírodním komplexu příznivě působí při urologických potížích. Jaká je hlavní složka tohoto přípravku, pomáhající bránit výskytu nežádoucích bakterií v močových cestách?

a) Brusinka kanadská

b) Červený jetel

Vyberte správnou odpověď a napište nám ji na známé adresy do 20. června. Tři autoři správných odpovědí získají po jednom balení UROVAL® biotic. Správná odpověď z minula zněla: b) PROVAL® EPI. Výhru od sponzora soutěže tentokrát dostanou L. Svitáková z Ústí nad Labem, Edward Kopka z Frýdku-Místku a Ludmila Kuželová z Křížan.

POMOC Z PŘÍRODY

MALINÍK OBECNÝ

(Rubus idaeus)

Maliny provázejí člověka již mnoho tisíc let. Z archeologických nálezů vyplývá, že je sbírali již lidé v neolitu. Ve starém Řecku i Římě se malinová šťáva používala při trávicích potížích. Druhový název „idaeus“ je podle Plinia odvozený od hory Idy, která byla ve starověku v Malé Asii proslulá hojnými porosty maliníku. O první umělé plantáže se zasloužili středověcí mniši.

Maliník obecný roste na okrajích lesů a všude tam, kde je kyselejší půda. Pro léčivé účely se používají hlavně listy. Sbírají se v době květu, což je měsíc květen a suší se v menších

vrstvách na slunci. Při sušení je třeba dbát na to, aby se nezměnila barva listů. V případě, že se to nepovede, počítejte s nižším obsahem účinných látek. Usušené listy je třeba uchovávat v dobře uzavřené nádobě, která je chráněna před světlem. Z účinných látek listy obsahují trísloviny, organické kyseliny, flavony a minerální látky. Navíc plody maliníku obsahují organické kyseliny, beta karoten, vitaminy skupiny B, sacharidy, antokyanový glykosid kyanidin, pektin, sliz, gumy, vitamín C a mnohé další. Listy maliníku mají močopudný účinek.

V lidovém léčitelství se dále používají při potížích s trávicím ústrojím, s vylučováním trávicích šťáv, při průjmu, při kašli a bronchitidě. Má protizánětlivý účinek. Plod je pro svůj obsah beta karotenu užitečný při očních potížích. Vitamin C v něm obsažený posiluje obranyschopnost organismu

a spolu s rutinem pomáhá zpevňovat cévní stěnu a proto může pomáhat při krvácení, např. z nosu či dásní. V lidovém léčitelství se dále uvádí, že jak list, tak plod pomáhají při obtížích ledvin a močového měchýře. Je uváděn jako přírodní prostředek pro zdravou kůži a nehty. Zlepšuje vylučování žluči. Jako kloktadlo je výborným prostředkem při zánětu dásní a ústní sliznice. Nálev z fermentovaných listů maliníku se pije jako náhrada čínského čaje. Samotné maliníkové listy se užívají jen zřídka, jsou ale obsaženy v čajových směsích s rozličnými indikacemi nebo jsou součástí tzv. domácích čajů. V mnohých směsích slouží jako pomocná droga doplňující objem. Má obdobné použití jako list ostružiníku. Je též součástí dietetických nápojů, má mírné choleragogní a diuretické vlastnosti. (zel)

vých letorostů. Bujně rostoucí stromy sestříháme, abychom zpomalili jejich růst. Také bychom měli zkontrolovat naše úspěchy ve štěpování a roubování a měli bychom povolit úvazek. To bychom měli provést především u mladých roubovaných stromů, které přirůstají nejrychleji. Rybíz a angrešt množíme patnácti centimetry dlouhými zelenými řízků. Ty ponoříme do růstového stimulantu a zapícháme je do půdy na světlé místo.

OKRASNÁ ZAHRADA

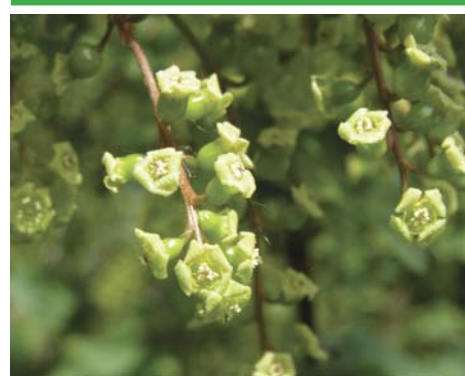
V červnu kvete velké množství okrasných dřevin, trvalky, cibuloviny, dvouletky a konečně i letničky. Z kytiček nás nejvíce zaměstnají tulipány a narcisy, po uschnutí jejich listů je načase cibulky opatrně vyndat ze země, nechat usušit na suchém místě a do podzimu hezky uložit. Nezapomeňte však cibulky sušit dostatečně vysoko, aby nás o rozkvetlé záhony v příštím roce nepřipravily nenechavé myši!

Okrasným keřům pravidelně upravujeme jejich tvar. Jestliže se naše

zahrada pyšní vzrostlým živým plotem, pak vezte, že je nejvyšší čas jej zastříhnout. Čím častěji ho budeme stříhat, tím hustší bude.

Častěji řezeme i čerstvě vysazené opadavé živé ploty, kterým tak vytvoříme podmínky k bohatému zahusťování. Pokud v živém plotu hnízdí ptáci, počkáme s prvním řezem na jejich vylétnutí. Na přelomu jara a léta je vhodné období k množení listnatých okrasných dřevin pomocí vrcholových řízků. Polodřevnaté konce letošních výhonů, které ustrihneme zhruba na 9 cm, namočíme do růstového stimulantu a poté zapícháme na zastíněné, ale teplé místo do půdy smíchané s pískem.

Trávník bychom měli pravidelně sekat a za suchých dní kropit. Na začátku měsíce zelený koberec přihnojíme a pomocí pesticidů likvidujeme dvouděložné plevely. Pokud si na za-

hradě nepěstujeme trávník, ale udržujeme ji jako přirozené kvetoucí louku, v první polovině měsíce, kdy už je většina lučních rostlin po odkvetu, děláme první senoseč. Vhodnou alternativou k tradiční kose je v těchto případech bubnová sekačka, která si dokáže poradit se vzrostlou trávou a současně umožní rostlinám přirozené vysemenit

Připravil Zdeněk LESÁK

DOBŘE RADY NAD ZLATO

JAK NA VENKOVNÍ KRB

Venkovní posezení, grilování a opékání všelijakých dobrot – to vše jsou lákadla letních měsíců! Při stavbě vnitřního krbu bychom měli dodržet několik zásad:

- **pravé potěšení poskytnete posezení u venkovního krbu či grilu. Při plánování umístění venku situovat krb do místa bez průvanu, na závětrné straně**
- **pamatovat na to, aby dým neobtěžoval sousedy**
- **svým charakterem a velikostí by měl ladit s okolím a vhodně jej doplňovat**
- **na samotnou stavbu použít materiály (plech, kámen, cihly, beton či jejich kombinace) dobře odolávající povětrnostním vlivům**

Ti, kdo rádi kutí a něco staví si jistě venkovní krb zvládnou vybudovat sami – radost z příjemného posezení pak jistě bude dvojnásobná. Ti, co si na takovou stavbu netroufnou, mohou zvolit krb prefabrikovaný. V prodeji je celá řada různých druhů.

ZDRAVÉ MOČOVÉ CESTY? S BRUSINKOU!

Infekce močových cest není stav, jehož příznaků byste si nevšimli. Projevuje se pálením a řezáním v podbřišku, častým běháním „na malou“ a zaznamenat můžete i to, že moč výrazně zapáchá a někdy je i načervenalá. Ať už Vás infekce postihne naprosto nečekaně, nebo se s ní potýkáte pravidelně, nasadte proti ní „silnou přírodní trojku“ – D-manosu, kanadskou brusinku a probiotický komplex. Všechny složky najdete v čisté přírodní doplňku stravy UROVAL® BIOTIC. Prospívá jak ženám, které jsou díky anatomické stavbě těla k urologickým obtížím náchylnější, tak i mužům. Ti mohou ve vyšším věku infekcemi močového ústrojí trpět kvůli zvětšující se prostatě.

A jak vlastně UROVAL® BIOTIC funguje? Jeho nejdůležitější součástí je extrakt z kanadské brusinky, o jeho blahodárném účinku na močové cesty věděli už naši předkové. Brusinky mají totiž výrazné dezinfekční účinky a obsahují látky napomáhající k bezchybnému fungování močového měchýře. D-manosa dokáže obalit patogenní bakterie a močí je z těla odplavit ven. Probiotika jsou ceněná hlavně díky schopnosti zvýšit odolnost organismu vůči další infekci. Proto tato kombinace látek tvoří z UROVALU BIOTIC jedinečný a zcela přírodní komplex bez chemických přísad, a tak ho mohou užívat i těhotné a kojící ženy a děti od tří let. Doplněk stravy UROVAL® BIOTIC Vám bez předpisu prodají v každé lékárně. Pokud se chcete dozvědět víc, zavolejte ZDARMA na infolinku 800 17 16 17 nebo se podívejte na stránky www.uroval.cz.

Katolický kněz radí o sexu

Polský františkánský páter Ksawery Knotz vydal knihu *Sex jak ho neznáte - Pro manžele, kteří milují Boha*. V ní manželským párům radí z praktického i teologického hlediska, jak si vylepšit svůj sexuální život. Kniha způsobila rozruch a je označována za jakousi katolickou kamasútru.

Čtenáři, kteří od knížky s tak vzrušujícím názvem očekávají přesné rady, jak dosáhnout orgasmu a to v souladu s naukou církve, mohou být lehce rozčarováni, protože o tom se v ní nehovoří. Otec Knotz ukazuje, jak důležitou roli v manželství mají důvěra, budování a upevňování vzájemných pout a také pohlavní akt.

Vzhledem ke stále přetrvávajícím předsudkům, ovšem i tak knížka vyvolala mimořádný rozruch. V knize se například uvádí, že sex věřících by neměl být nudný, ale pikantní, překvapivý a plný fantazie: „Když někteří lidé slyší o svatosti manželského sexu, hned si představují, že by měl být zbavený radosti, frivolních hrátek, fantazie i atraktivních pozic. Mají za to, že by měl být smutný jako tradiční kostelní nápěv. Je to ale tak, že každý akt - druh něžnosti, sexuální pozice - konaný za účelem sexuálního vzrušení je povolený a je Bohu libý,“ píše katolický páter. „Každá kapitola, od mazlení až po sexuální polohy, je povolena a potěší

Boha,“ říká autor. „Často srovnávám sex s fotballem. Pro všechna fotbalová utkání platí víceméně stejná pravidla. Nesmíte faulovat nebo kopnout míč mimo hřiště. Ale i když jsou pravidla stejná, někdy se díváme na fantastický dynamický zápas a někdy je to nuda k uzoufání. V sexu mají lidé taky stejně nastavená pravidla. A já se svojí knihou snažím přispět k tomu, aby bylo více těch fantastických zápasů, z nichž mají lidé radost.“

Mnoho pochyb nejen mezi věřícími nadále vyvolává téma orálního sexu. Je morální a ve shodě s naukou katolické církve? Podle otce Knotze je tato forma fyzické lásky především propagovaná ve výkladech pornografických obchodů a je spíše projevem vykojení a nedostatku lásky. Pokud se však manželé dohodnou na této formě lásky, je to jen jejich věc a vyžaduje to od nich větší vzájemnou důvěru a oboustrannou shodu. Františkán z kláštera nedaleko

Krakova argumentuje, že sex je pro manželské páry důležitou cestou jak vyjádřit svoji lásku a přiblížit se tak bohu a může proto obsahovat orální a manuální stimulaci.

Sexuální zdrženlivost žen od pohlavního aktu z důvodu obav před početím, páter Knotz označuje za projevo egoizmu a tento stav pak označuje za nenormální. Řešením zde

mohou být totiž přirozené metody antikoncepce (neplodné dny atd.), jejichž znalost je podle Knotze povinností každé ženy. Současně zdůrazňuje, že neexistuje nějaký katolický model, kolik by měla mít rodina dětí, např. 2 + 3 nebo 2 + 6. Uvádí, že pohled, podle něhož ideál manželské lásky spočívá v neustálém plození dětí v závislosti na možnostech reprodukce muže a ženy, není správný.

Autor v knize zastává také názor, že právě zbožnost může podpořit libido, protože věřící lidé dokážou překonat své biologické vlohy a zvítězit nad těžkostmi, které mohou určitě nastat v případě neplodnosti. Knotz prozrazuje rovněž tajemství díla „ars amandi“ jakými jsou večere, hudba, svíce, ložní prádlo, masáž, laskání, které vytvářejí klima otevřenosti a důvěry a hrají zvláštní roli při vytváření romantické atmosféry předcházející spojení. Autor tak vedle církevních sahá i do jiných zdrojů a to proto, aby manželům připomněl důležitost potřeby sexuálního aspektu manželského života.

Mnohé zarazí, že podobnou knihu napsal katolický kněz, žijící v celibátu. Otec Ksawery říká, že je k tomu zcela kompetentní: „O sexu jsem se bavil se stovkami lidí během

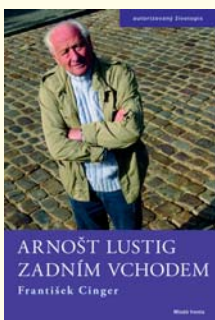

Otec Ksawery

ZE ŽIVOTA SPISOVATELE

Zkušený literární kritik a novinář František Cinger dal dohromady volně pojatý, autorizovaný životopis jednoho z nejpopulárnějších a mezinárodně uznávaných současných českých spisovatelů. V knize Arnošt Lustig zadním vchodem najdete například první novinový příspěvek dvacetiletého Lustiga či jeho povídky zveřejněné 8 let před vydáním prvotiny *Noc a naděje*. Kniha přináší i výpověď Lustigova kamaráda Jiřího Justice, o tom, jak společně přežili věznění v koncentračních táborech, odhaluje i zákulisí působení spisovatele coby šéfredaktora *Playboe* nebo zážitky z jeho amerického exilu. Novinku vydala Mladá fronta a stojí 299 Kč.

knižní okénko DS

NOVINKY

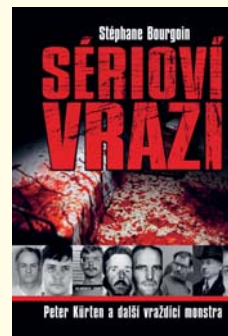
10 NEJPRODÁVANĚJŠÍCH

1. (-) Stephenie Meyerová: *Rozbřesk*, 399,-
1. (-) Bible, překlad pro 21. století, Biblion, 250,-
2. (-) Barbara Nesvadbová: *Brusinky, Brána*, 249,-
3. (-) S. Clarke: *Celkem jde o Merde*, Albatros, 299,-
4. (-) Wilbur Smith: *Zlatá liška*, Alpress, 289,-
5. (-) Reudiger Schache: *Tajemství přitažlivosti srdce*, Euromedia Group, 299,-
6. (-) Donald McCaig: *Rhett Butler*, Euromedia Group, 269,-
7. (2.) Marie Poledňáková: *Líbáš jako bůh*, 229,-
8. (7.) Rhonda Byrneová: *Tajemství*, 299,-
9. (-) Barack Obama: *Cesta za sny mého otce*, Štrob, Širc & Slovák, 379,-
10. (6.) Zdeněk Svěrák: *Povídky*, 249,-

Tuto rubriku vydáváme ve spolupráci s knižnictvím Kanzelsberger.

SEZNAM VRAHŮ

Koncem března přišel do kin thriller *Normal* v hlavních rolích s Dagmar Havlovou a Milanem Kňažkem. Je natočený podle skutečného případu masových vražd páchaných Petrem Kürtenem. Detaily případu, který ve 30. letech otrásl celou Evropou, přináší i kniha *Sériovní vrazi*, kterou vydalo nakladatelství XYZ. Stéphane Bourgoin zde shrnul všechna dostupná fakta týkající se jak Kürtenovy kauzy, tak i dalších zabijáků, přičemž nechybějí ani autentické výpovědi vraždicích monster. Encyklopedie hromadných vražd stojí 299 Kč.

zpovědi, nebo když za mnou přijdou pro radu. Nemusím sex provozovat, stejně jako učitel ve škole nedělá spoustu toho, o čem učí," dodává mnich.

Sexuální rady obsahují i jeho webové stránky v polštině a angličtině. Na nich je, na rozdíl od knihy, možné číst i tuto velmi konkrétní radu otce Ksaweryho:

„Během lásky ke své ženě má manžel (poté, co dosáhl vlastního uspokojení) povinnost laskat ženiny rty a klitoris, dokud i ona nedosáhne orgasmu. Manžel činí zle, pokud ji nechá samotnou a neuspokojenou... Ženská smyslnost je jiná než ta mužská a nemůže být měřena mužskými měřítky sexuálního uspokojení.“

Jazyk, který pater Knotz používá, je oprostěný od výraziva, které je jinak typické pro učení církve. To, že se přizpůsobuje úrovni běžného člověka a hovoří jazykem, kterému laik zcela rozumí, je jedním z nejdůležitějších aspektů jeho sexuálních rad.

Polská katolická církev, běžně považovaná za mimořádně konzervativní, knihu schvaluje a uvádí, že je v souladu s její linií.

Také otec Ksawery zdůrazňuje, že se přísně drží církevních názorů a zásad. Nabádá například k tomu, aby se nepoužívala anti-koncepce, protože „oddaluje manžele katolické kultuře a vede je k jinému životnímu stylu“. Knížka o sexu učinila z františkánského mnicha Ksawera mediální hvězdu. Je třeba dodat, že jeho pohledy v některých kruzích vyvolávají i polemiky, což témata jeho knihy nečiní jen zajímavější, ale i prodejnější. Nakladatelství sv. Pavla už vyrobilo dotisk, protože první náklad pěti tisíc výtisků zmizel během pár dní. Bylo už také oznámeno, že se plánuje překlad do anglického, italského a slovenského jazyka.

Knížka jistě nevstoupí do historie jen jako významná mediální událost. Ukazuje i novou tvář církve, hovořící i na toto téma konečně jasněji, jednodušeji a především otevřeněji.

Kdo jiný má přimět věřící lidi k otevřenému dialogu o sexu než někdo z řad organizace, která na dlouhá léta sex společensky tabuizovala? Bůh tedy provázek Ksaweryho Knotze. (mak)

Kvůli pokrytectví nemohla být v minulosti zveřejněna i mnohá umělecká díla. Např. i tato kresba profesora vídeňské akademie Johanna Nepomuka Geigera (1815 -1880) s názvem Milostný pár.

PRÉMIE OD KOSMONAUTA

Naše soutěž k turné populárních Alexandrovců v ČR měla velký ohlas a nyní získala i svého dalšího sponzora. Tím je náš

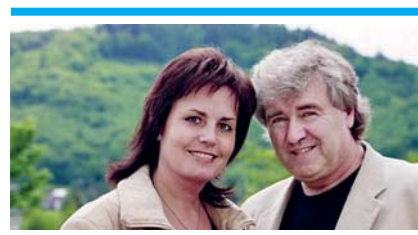
první kosmonaut Vladimír Remek. Je totiž také jednou z osobností, které nad vystoupením ruského vojenského souboru u nás převzaly záštitu. Na otázku, proč záštitu převzal, odpověděl: „V žádném případě to není formální záležitost. K Alexandrovcům se pojí řada mých zážitků - třeba to, jak jsme v Brně jako kluci chtěli soubor slyšet i vidět a tak jsme lezli přes plot stadionu Za Lužánkami. Nakonec jsme ho jen slyšeli, pořadatelé nás z plotu vyhnali... Nezapomenutelný byl pro mne i koncert Alexandrovců v Moskvě s Mireille Mathieu. Později jsem měl příležitost slyšet je mnohokrát, včetně koncertů s Karlem Gottem, Lucií Bílou i Štefanem Margitou. Slyšel jsem je i v Bruselu. Alexandrovci jsou prostě pro mne pojmem spojeným s profesionalitou a se světovým renomé...“ Vladimír Remek věnuje 2 vstupenky na koncert 16. června v pražské Tesla Aréně. Šanci na výhru má ten, kdo nám do 7. 6. na naši adresu (viz tiráž na str. 31) pošle správnou odpověď na otázku, ve kterém roce V. Remek vyletěl do vesmíru. Vítěz dostane dvě vstupenky (pro sebe a partnera) a fotografii našeho prvního kosmonauta s věnováním. Tu dostane i dalších 5 účastníků soutěže. (red)

EVA A VAŠEK POD ŘÍPEM

Zejména mezi starší generací oblíbené pěvecké duo Eva a Vašek v sobotu 30. května uskuteční od 13. hodin obří koncert v Krabčicích pod Řípem, na kterém se očekává několik desítek tisíc lidí.

Bude to událost, která se jen tak nevidí. Eva a Václav Ševčíkovi budou zpívat své největší hity a společně si zahrají i se svými hosty. Pozvali vedle Jana Nedvěda také dechovou kapelu Moravanka, lidový umělecký soubor Ondráš, Richarda Adama, Josefa Zímu, devadesátiletého Stanislava Procházku i několik hostů ze zahraničí. A proč taková velkolepá akce? Žádný z těch, o nichž spekoval a psal český bulvární tisk, proslulý tím, že když nezná fakta, tak si je jednoduše vymyslí. Důvod je mnohem prozaičtější než bulvárem vyvěštěná tajná svatba či oznámení narození potomka: Populární dvojice letos slaví 20 let své existence. Uskutečnit velkou oslavu jubilea v amfiteátru pod památečným Řípem se proto vzhledem k velkému množství fanoušků samo nabízelo. Pokud Evě a Vaškovi nestihnute popřát tam, tak v červnu máte šanci ještě 24. v Klatovech (Stálá divadelní scéna), 25. v Praze (KD Barikádníků), 26. v Luhačovicích (KD Elektra) a 28. v přírodním areálu v Dubňanech u Hodonína.

(red)

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ LÁZEŇSKÝ HOTEL ****

PŘIPRAVILI JSME PRO VÁS POBYT
ZA SPECIÁLNÍ CENU:

5 dní - 3240,- Kč (osoba /4 noci)

8 dní - 5460,- Kč (osoba /7 noci)

TERMÍN: ČERVEN, ČERVENEC 2009

v ceně je zahrnuto:

ubytování s polopenzí, procedury, bazén,
fitness, whirlpool, welcome drink,
každý pátek živá hudba k poslechu a tanci

REZERVACE:

Tel.: 354 696 111, fax: 354 627962

DÁVAL PÍSNÍM JEJICH SLOVA

Na fotce jsou (dole zleva) Josef Zíma a Jaromír Vejvoda - nejstarší ze tří synů Jaromíra Vejvody (a archivář jeho díla). Nahoře (zleva): propagátor dechovky, moderátor, muzikant, spisovatel Josef Pospíšil, TV scenárista a dramaturg Gustav Oplustil, autoři – Milan Koukal, Dagmar Jacurová (dcera textaře L. Jacury) a muzikant, skladatel, kapelník Josef Vejvoda.

Všichni přátelé hezké české a moravské muziky po generace znají a zpívají písničky *Jednou, dvakrát; Ty to víš; Pod jednou střechou; Cestička domů; Muziko, muziko, česká; Šumavo, Šumavo; Lesní stráně; Nad Lužnicí svítá; Nad Vltavou se stmívá; Děvčátko z Ostravy; Kousíček za Prahou; Na Marjánce každou neděli; Morava je jako Čechy; Vstávej, moje nejmilejší; Zazpívej si po ránu; Markýza a bubeníček; Dokud nám zdravíčko slouží; Ještě tu poslední...* Jen málo z nich asi ví, že na nitky melodií známých skladatelů jako hezké korálky navlékl slova Ladislav Jacura. Celkem otextoval 674 písniček!

Nyní o tomto velkém muži české dechovky vyšla zajímavá kniha s názvem „Života román“ textaře Ladislava Jacury aneb *Už, kamarádi, pomalu stárnem*. Společně ji napsali textařova dcera Dagmar a zkušený autor tohoto žánru Milan Koukal, jenž v roce 2007 poslal k příznivcům obsáhlou encyklopedii „Dechovka“. Měli jsme možnost s ním o jeho nové knížce hovořit.

Jak dlouho trvala práce na tvorbě knihy?

Životní cestu Ladislava Jacury ohraničují léta 1913 – 2004. Už v roce 1995 mě požádal, abych s ním knihu napsal.

Tak jsem nahrál na diktafon přes dvacet hodin vzpomínek. Asi po roce mi však skoro s pláčem řekl, že knihu nemůže vydat. Důvod nezná ani jeho jediná dcera Dagmar, která mě po jeho smrti požádala, zda bychom knížku přece jen nenapsali. Samozřejmě, že jsem souhlasil. Paní Dagmar do knihy dodala zejména působivé zážitky z tatínkova osobního života. Společně jsme začali psát v březnu 2008 a za rok jsme knížku na tradičním koncertu Vejvodovy kapely ve Zbraslavi pokřtili.

Co při psaní bylo nejtěžší?

Z přebohatých podkladů vybrat to nejlepší. Pan Jacura totiž nebyl jen „dvorním textařem“ Jaromíra Vejvody, ale spolupracoval i s mnoha jinými výbornými skladateli – Austem, Borovičkou, Kubešem, Malinou, Poncarem, Slabákem, Valdaufem, a dalšími. Na sklonku života to byl syn Jaromíra Vejvody - Josef. S ním napsal ve věku víc jak osmdesát let svoji nejoblíbenější písničku *Života román*.

Život Ladislava Jacury nebyl lehký ani jednotvárný. Co Vás osobně na jeho osudu nejvíce zaujalo?

Jako polosirotek sužovaný na Podkarpatské Rusi zlou macechou se v sedmnácti dostal do Prahy, kde tvrdě bojoval o živobytí. Díky talentu a praco-

vitosti se postupně stal legendou. Měl „anděla strážného“ – manželku Helenku, která ho v říjnu 2004 přezila o pouhé tři týdny.

Knihu, která má celkem 424 stran a je vybavena řadou unikátních ilustrací, vydalo nakladatelství **MICHAL ZEMAN OBSERVATORY MEDIA**.

Ke knize, která poprvé odemyká i příslovečnou „třináctou komnatu“ Ladislava Jacury, je připojeno CD, které zas oživuje textařův hlas. V podání známé Vejvodovy kapely a oblíbených zpěváků, jako je např. Josef Zíma, znějí nejznámější písničky Ladislava Jacury. Komplet dokazuje, že hezká česká muzika stále při mnoha příležitostech odemyká srdce dobrých lidí.

Navzdory těžkému životu byl Ladislav Jacura optimista, stáří vůbec nepovažoval za konec života. Naopak říkal, že teprve senior má životní zkušenosti, které nenaučí žádná škola. Sám ještě v devadesáti letech otextoval písničku vnučky Jaromíra Vejvody *Vzpomínka na dědečka*. Za účasti autora měla na Zbraslavi premiéru 188 dnů před jeho odchodem do muzikantského nebe. Životní pravdu, kterou jednou pozná každý člověk, vyjádřil písničkou *Už, kamarádi, pomalu stárnem...*

Text: fav, foto J. LOUDA

A JEŠTĚ SOUTĚŽ!

Od Mistrovství Evropy dechových hudeb, které se uskuteční v Praze 26.-28. června už nás dělí pouhý měsíc. Doba seniorů je jedním z mediálních partnerů této významné akce, a i proto můžeme mít v našem časopise soutěž o volné vstupenky. Původně měla mít jen tři kola, po dohodě s pořadateli z umělecké agentury BRIVA přidáváme ještě jedno prémiové. Ve hře je opět vstupenka pro dva. Získá ji ten, kdo správně odpoví na otázku, kde se každým rokem koná tradiční koncert Vejvodovy kapely. Pro znalce dechovky je odpověď jistě hračka, ti kdo váhají, ji najdou, když si ještě jednou pozorně přečtou náš článek. Ale pozor, odpověď musíte poslat do 15. června, abychom volňásky výherci stihli poslat včas.

ČÍNSKÝ DIV SVĚTA V PRAZE

Od 13. května jsou v pražské Lucerně poprvé v ČR vystaveni světově známí válečníci z hrobu prvního čínského císaře - Čchin Š'-chuang-tia, tzv. terakotová armáda.

Terakotová armáda měla chránit dosud neodkrytou hrobku sjednotitele Číny, zakladatele dynastie Čchin, císaře Čchin Š'-chuang-ti (259-210 př. n. l.) Císaři údajně pomáhali vládnout ze záhrobí. Objevena byla zcela náhodou: Roku 1974 ve vesnici Ši-an v provincii Šang-ši chtěli vykopat studnu pro zavodňování polí. Při práci narazili na vrstvu z pálené hlíny. Zjistili, že se jedná o pancéřovaná ramena hliněného vojáka. V červenci 1974 se na místo dostal tým archeologů, kteří během následujících let v několika podzemních objektech, jakýchsi koridorech, na ploše zhruba 25000 m² našli kolem 8 tisíc soch válečníků a 600 koní z terakoty a 125 vozů ze dřeva, nyní až na nepa-

trné zbytky dávno rozložené. Každá postava je zachycena ve své póze a gesty zcela přirozeně a realisticky. Lze dobře rozpoznat i věrně zachycené různé antropologické a psychologické typy – ostrílené veterány od mladých rekrutů. Jednalo se o jeden z největších archeologických objevů 20. století. Odkrytí terakotové armády vzbudilo rozruch po celém světě. Někdejší francouzský prezident Jacques Chirac po své návštěvě v roce 1987 do knihy hostů nadšeně napsal: Je sedm divů světa. (Kdo neviděl pyramidy, nezná Egypt, a kdo neviděl „Osmý div světa“, pro toho je Říše středu ztracená.) Terakotová armáda je osmým divem světa.

Je spojen s dobou panování císaře Čchin Š'-chuang-ti. Poté, co překonal všechny překážky na cestě ke své neomezené samovládě (mimo jiné uvěznil svou matku), začal tvrdě prosazovat sjednocení celé Číny. Podařilo se mu podrobit si všechna okolní území. Výsledkem bylo ukončení chaosu a první sjednocení čínských států pod jedním

panovníkem a centralizovanou vládou. Zavedl také reformu písma, upravil systém měr a vah, vytvořil jednotnou peněžní soustavu, budoval cesty. Nechal propojit již stávající části ochranných zdí do podoby Velké čínské zdi, aby ochránil zemi před nájezdníky (dnešní podoba dostala zeď až v 15. a 16. století za dynastie Ming).

S podobnou velkorysostí, s jakou vybudoval svojí říši, se v souladu s taoistickou filozofií staral i o vlastní nesmrtelnost. Celých 14 let věnoval stavbě své hrobky, než ve svých 50 letech zemřel, přes veškerou snahu mágů a alchymistů o přípravu elixíru nesmrtelnosti.

(pokr. na str.28)

TIPY LETEM

Z červnové nabídky vlastivědných vycházek Pražské informační služby jsme pro čtenáře DS vybrali:

6. so. Národní divadlo. Celková prohlídka vybraných prostor nás zavede k základním kamenům, do hlediště a hlavního foyeru. Začátek každou půlhodinu od 8.30 do 11.00 před vchodem do historické budovy. Objednané skupiny nad 15 osob mají přednost. Vstup 70 Kč (rovněž 13. a 28.6.).

Vrtbovská zahrada – barokní perla na svahu Petřina. Začátek ve 14.00 před vchodem do Vrtbovského paláce (nároží Karmelitské a Tržiště). Vstup 50 Kč + vstupné do zahrady 55/35 Kč.

7. ne. Pojdte s námi počítat pražské věže. Povídání o věžích na Novém Městě s prohlídkou věže Novoměstské radnice. Začátek ve 14.00 u Jindřišské věže v Jindřišské ulici. Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 30 Kč.

Vyšehrad. Prohlídka areálu včetně hřbitova a kasemat, podzemních chodeb ně-

kdejší barokní pevnosti. Začátek ve 14.00 před kostelem sv. Petra a Pavla. Vstup 50 Kč (také 15. a 21. 6.).

Rudolfinum – dnes sídlo České filharmonie. Celková prohlídka s výkladem o historii hudebního festivalu Pražské jaro. Začátek v 16.00 před vchodem do Rudolfiny z Alšova nábřeží. Vstup 50 Kč.

13. so. Klášter Na Slovanech neboli v Emauzích. Celková prohlídka. Začátek ve 14.00 před vstupem do objektu z Vyšehradské ulice č. 49. Vstup 50 Kč + vstupné do kláštera 30/20 Kč.

Historie bývalého kostela sv. Karla Boromejského a Národní památník hrdinů heydrichiády. Začátek v 15.00 před kostelem sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici (stanice metra B „Karlovo náměstí“). Vstup 50 Kč + vstupné do objektu 60/30 Kč.

14. ne. Stavovský odboj 1618 - 1620. Vycházka po stopách stavovské vzpoury na Starém Městě. Začátek akce v 15.00 před kostelem Salvatora (Salvátorská ulice, Praha 1 – Staré Město). Vstup 50 Kč.

20. so. Co vyprávějí sochy na Pražském

hradě? V areálu Pražského hradu najdeme sochy světců, ale také bájného Herkula. Začátek ve 14.00 na stanici tram č. 22 „Královský letohrádek“. Vstup 50 Kč.

21. ne. Kampa – ostrov zahrad. Začátek v 15.00 u Malostranských mosteckých věží, Mostecká ulice, Praha 1 – Malá Strana. Vstup 50 Kč.

25. čt. Prohlídka kostela Matky Boží před Týnem. Začátek akce v 16.00 před vchodem do kostela ze Staroměstského náměstí. Vstup 50 Kč + poplatek za prohlídku kostela 30 Kč.

27. so. Palácové zahrady pod Pražským hradem (Ledeburská, Malá Pálffyovská, Velká Pálffyovská, Kolowratská, Malá Fürstenberská) z cyklu „Kouzlo pražských zahrad a parků“. Začátek akce v 15.00 u vchodu do zahrad z Valdštejnské ulice (proluka ve Valdštejnské ulici č. 12-14). Vstup 50 Kč + vstupné do zahrad 80/50 Kč.

28. ne. Vojanovy sady z botanického hlediska. Začátek ve 14.00 před vstupem do zahrady z ulice U lužického semináře na Malé Straně. Vstup 50 Kč.

Podle historických záznamů byla vlastní hrobka při dokončení 115,5 metrů vysoká a její základna měřila 485x515 m. Při archeologickém průzkumu lokality se však ukázalo, že hrobová mohyla je mnohem nižší (vlivem eroze a dalších přírodních procesů), přičemž obvod

celého záhrobního sídla je naopak mnohem větší. Mauzoleum s okolím zabírá celkem 56 km². Stavební práce na hrobce začaly v roce 246 před naším letopočtem a celkem trvaly 38 let. Čínský historik Sima Šian, ve svém díle napsaném v letech 109 až 91 před naším letopočtem uvádí, že se na výstavbě podílelo celkem 700 000 dělníků. Celý hliněný celek měl původně tvar pyramidy. Sima Šian popisuje hrobku následovně: „Na vysokém stropě byly upevněny tisíce

perel a drahých kamenů, které měly symbolizovat hvězdnou oblohu. Na zemi se nacházelo panorama Číny, ve kterém byly ze rtuti napodobeny všechny řeky a jezera. Důmyslný mechanismus udržoval řeky neustále v pohybu.“ Novodobé výzkumy skutečně potvrdily vyšší výskyt rtuti v půdě.

Hrobka patří mezi nejdůležitější státem chráněné památky a jako jediný objekt v Číně je zapsána na seznam kulturního dědictví Unesco.

V roce 1980 bylo nad místem nálezů vybudováno Muzeum terakotových bojovníků a koní císaře Čchin Š' chuang-ti. Na ploše 16000 m² se nalézají odkryté koridory s terakotovými bojovníky. Do dnešní doby se podařilo zrekonstruovat tisíce figur.

Podrobný rozbor terakotové armády pomáhá poznat stav staročínské armády. Zejména sochy koňských spřežení pomohly ozřejmit stav jezdeckví, které bylo jednou z rozhodujících složek vítězných císařských armád. V poslední době však muzeum začíná platit daň za svojí popularitu. Poslední dobou se vědci zaměřili na konzervaci zabarvení vykopaných soch. Kromě problémů

se ztrátou barev na vzduchu se objevily problémy s plísněmi, které se vytvářejí ve vrchních částech zeminy v důsledku teplotních vlivů a vlhkosti. Neudivuje proto, že Čína chrání a pouze výjimečně povoluje zapůjčení do zahraničí, jako tomu bylo loni v Londýně.

I proto počátkem tohoto století dva Němci - Ralph Grüne-

berger a Burkard Pfreninger – začali realizovat svou společnou vizi – a sice přenést dojmy a pocity z jednoho z největších archeologických

objevů dvacátého století do Evropy. Ve starověkých pecích podle původních „receptů“ nechali zhotovit 180 postav terakotových vojáků v původní velikosti, včetně pěchoty, generálů, nižších důstojníků, lučištníků a koní. Dalších 1000 vojáků v bojové formaci bylo vyhotoveno v měřítku 1:10. Po dvou letech byly sochy přepraveny 8000 kilometrů z Číny do Evropy. Nebylo to jednoduché: jeden samotný kůň váží okolo 400 kg.

V Evropě měla výstava premiéru v roce 2002 ve Frankfurtu a postupně projela skoro celé Německo. Vidělo ji tam přes milion návštěvníků. Posléze se přesunula do Vídně a nyní je tedy k vidění v Praze. Exponáty jsou doplněny velkými barevnými tabulemi, ze kterých se návštěvníci dozvědí informace o životě v Číně v průběhu posledních dvou tisíc let a o legendách, kterými je opředená samotná gigantická hrobka. Uskuteční se také řada doprovodných akcí, včetně historických módních přehlídek a světelných šou. Výstava potrvá do 28. října, otevřena je denně od 10 do 18 hodin. Základní vstupné činí 250 Kč, děti do 15 let 180 Kč, studenti (15-26 let) a senioři (60+) za vstupenku zaplatí 200 Kč. (akr)

DOBA
seniorů

OBJEDNÁVKOVÝ KUPON

Roční předplatné **108 Kč** / Cena za kus jen **9 Kč**

Objednávající ☐

Předplatné formou dárku ☐

Složenkou odeslat na adresu odesílatele objednávky

jméno: _____

příjmení: _____

ulice: _____

číslo popisné: _____

město: _____

PSČ: _____

telefon: _____

e-mail: _____

DOBU SENIORŮ objednávat od čísla (včetně) _____

ZPŮSOB PLATBY

☐ složenkou

☐ SIPO: spojujací č. _____

☐ fakturou IČO/DIČ _____

☐ bank. přev. č. účtu: _____

PODPIS: _____

Objednávkový kupon vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu A.L.L. production s.r.o., Box. 32, 111 21 Praha 1. Pokud budete posílat v obálce, připešte pod adresu příjemce heslo „Předplatné Doby seniorů“. Obratem dostanete složenkou, kterou předplatné uhradíte. Můžete využít i bankovního převodu – peníze v takovém případě odešlete na konto, které je uvedeno na složence a jako Váš variabilní symbol (VS) uveďte ten, který rovněž najdete na složence. Pokud objednávat předplatné úplně poprvé a neznáte číslo konta ani VS a chcete platit bezhotovostním převodem, zavolejte do zákaznického centra A.L.L. production s.r.o., kde Vám potřebné údaje rádi sdělí. Dotázat se můžete i prostřednictvím e-mailu: dobaseniuru@predplatne.cz. Nezapomeňte, že předplatným DS můžete udělat radost i svým blízkým a přátelům!

I PROTI JARNÍ ÚNAVĚ

Víte snad někdo, milí čtenáři, co znamená slovo „galaty“, „fortuch“, „zyn-gruba“, „srandá“? Asi sotva, že ano. Taková slova a mnoho, mnoho dalších zapadají do dávného dialektu na Karvinsku a okolí Těšínských Beskyd a znamenají „kalhoty“, „zástěra“ nebo „fekální jímka“ či „legrace“. V tomto regionu občané mluví takzvaně „po našymu-po našem“. Nu, mnozí tak mluví odjakživa, jiným však ani po čtyřiceti letech společného soužití, co na Karvinsko přišli odjinud kdysi třeba za práci, sice namnoze rozumějí, výslovnost jim

však v mnohém dosud dělá problémy.

Právě tento regionální slang a i z historického hlediska jeho zachování, vedlo někdejší představitelé města Karviná, pracovníce tamní Regionální knihovny (RK), historiky i jazykové odborníky k vydání knihy i cédečka, nazvaného „Skoro zapomňané“ – „Takřka zapomenuté“, obsahující nejrozličnější povídky, ale i písničky v tomto nářečí. A tak v přátelské besedě v cyklu přednášek pro hornické důchodce Ostravsko-karvinských dolů (OKD), připravené RK a ve spolupráci s Nadací OKD, přivítaly ředitelka RK PhDr. Halina Molinová a vedoucí odboru Magistrátu statutárního města Karviná Ing. Helena Bogoczová s pracovníky RK, členy převážně Městského klubu seniorů z Karviné -Hranic.

Nezůstalo však jen u prostého seznámení jak s knihou, tak i s CD nosičem. Naši hostitelé nám připravili i soutěž

dvojic právě ve znalosti tohoto nářečí. Nejenže jsme se výborně pobavili, ale za své znalosti byli soutěžící také oceněni právě vzpomínanými cédečky. K dobré náladě přispěl i dr. Józef Wierzgón, bývalý ředitel Těšínského divadla, když náš zpěv písniček „po našymu“, doprovodil zpěvem a hrou na harmoniku.

Karvinští senioři, takto posílení dobrou náladou, se hned druhého dne, v sobotu 25. dubna již po ránu, sešli u svého domečku, sídla svého klubu, na jarním úklidu jeho vnitřku i okolí. Dokázali tak, že proti jarní únavě lze zapřáhnout ještě stále i svoji fyzickou. A než se rozešli domů, i po této brigádě se v klubovně i při nezbytné „pulečce“, stihli pobavit.

(bř)

Ruce přes hranice

Manažerka Senior klubu OS „Pomoc bližnímu“ z Loun paní Vilma Svobodová do redakce poslala dopis, ve kterém se mj. uvádí: Chtěla bych se s vámi a čtenáři Doby seniorů podělit s naší aktivitou Senioři bez hranic. Máme již dva partnerské kluby v Krušnohoří v Zschopau a Zethau a pravidelně se setkáváme. My si procvičujeme znalost německého jazyka a oni zase češtinu. Jedno takové setkání proběhlo 10. května v Lounech za účasti 43 Němců a 22 Čechů.

Zněly zde nejen písně, ale i verše a tak jsme společně oslavili i svátek matek. Na podzim bude setkání v Zethau a pak o Adventu v Zschopau, kde bude opět společný dvojjazyčný program. K dopisu byla připojena i fotografie z květnového mezinárodního setkání seniorů v Lounech. Rádi zveřejňujeme, třeba se podobné myšlenky chytí i senioři v dalších organizacích. Manažerka Vilma Svobodová ve svém dopise DS rovněž pozvala i na již třetí setkání seniorů na vrchu Červeňák nedaleko Loun, které se uskuteční 3. června. Za pozvání děkujeme, rádi přijedeme, pokud to bude jen trochu časově možné. V každém případě uvítáme informaci o průběhu této akce. Pro senioři, kteří by chtěli od lounských podrobnější informace nejen k jejich zajímavé mezinárodní činnosti, uvádíme kontaktní e-mail: senior.louny@seznam.cz.

(red)

Starosta děkoval růžemi

„Byla bych moc ráda, kdybyste v Době seniorů uveřejnili naše poděkování za krásné sobotní odpoledne, které pro nás seniory připravil OÚ Verušičky,“ píše se v úvodu dopisu, který do redakce poslala paní Jiřina Blažejová z Luk u Žlutic. Dopis pak pokračuje: „Moc se nám to líbilo. Děvčata z kulturní komise připravila výzdobu a bylo i výborné občerstvení – chlebíčky, zákusky, káva i vínečko. Hrála nám také živá hudba, takže nechyběl ani taneček a došlo i na zpěv. Pan starosta Petr Kvasnička a místostarosta Václav Hirsch šli do kola

postupně s každou seniorkou a každé jako poděkování přinesli nádhernou růži. Bylo to opravdu moc pěkné, ani se nám domů nechtělo. Pan starosta, který nás nejdřív svezl z okolních vesniček, nás nakonec také odvezl v pořádku domů. Za všechny seniory, kteří se akce zúčastnili, bych představitelům obce chtěla ještě jednou poděkovat.“ Poděkování samozřejmě rádi v Době seniorů zveřejňujeme. Setkání ve Verušičkách svědčí

TOTO MÍSTO je určeno pro dopisy našich čtenářů. Věcné diskusi nejsou stanoveny žádné mantinely. Psát nám můžete skutečně o všem. O tom, co vás pálí, co vás naopak potěšilo či co by měli vědět a co by mohlo být prospěšné i pro jiné čtenáře. Redakce DS si pouze vyhrazuje právo, příspěvky z prostorových důvodů krátit. Nezařadíme pouze dopisy s urážlivým a vulgárním obsahem, všechny ostatní jsou vítány. Pište nám na adresu Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3.

„KLÁSNÁ“ BABIČKA

Nedávno jsem zažila příhodu, která mě povzbudila a zvedla mi sebevědomí.

Na schodech obchodního domu jsem se mýjela s neznámou rodinkou. Malý chlapeček, elegantní maminka, dobře vypadající tatínek a krásná štíhlá rudovlasá babička. Scházela jsem se schodů. Světlo asi osvítilo moje šediny, chlapeček se na mě zadíval a hlasitě zavolal: „Babička, že je to babička, mami?“ Maminka s tím souhlasila, že jsem babička, ten malý se otočil a nadšeně zvolal: „Klášná babička!“

Nejsem krásná. Mám vrásky, šedé vlasy, mám nadváhu, ale očima dítěte jsem asi splnila kritéria babičky z pohádky. Moc mě to potěšilo. Dítě má sice doma krásnou štíhlou babičku, ale v duši touží po té obyčejné, kterou zná z pohádek.

Okamžitě mě přestaly bolet nohy, narovnála jsem záda a celou cestu domů jsem si říkala „jsi klášná babička.“ I manželka příhoda pobavila a občas mi ironicky

řekne – klášná babičko. Není to klášné?

Posílám vám svůj příběh pro pobavení, mezi čtenářkami DS se určitě také najdou „klášné babičky“ – tak ať nejsou smutné, že nejsou „in“, dětem se líbí takové, jaké jsou...

J. BEDNARSKÁ, Ostrava

CHYBA V DS

Už po několikáté se ke mně dostal váš časopis a musím říci, že se mi jeho obsah vždy líbil. Vaše články hodnotím vysoko, protože ve velké většině s nimi naprosto souhlasím.

Velmi mne však zarazila a zarmoutila chyba v článku České vzpomínky na válku. Dne 27. května 2009 bylo 67. výročí atentátu na Heydricha a ne 46., jak je uvedeno v článku. Taková chyba by se neměla dostat do tisku! Promiňte mi to, ale já jsem tu dobu zažila jako šestileté dítě. Hlavně tu hrůzu potom, všechny ty represe, které se našťásti jen vzdáleně

dotkly naší rodiny. Promiňte, že jsem si dovolila věc kritizovat, ale opravdu mně to velmi zamrzelo.

Anna Poláčková, Praha 4

Red.: Za dopis děkujeme a to i za kritiku. Věřte, že i nás v redakci chyba velice mrzí. Ve zlomu řádl šotek, který ze 7 udělal 4 a posunul ji před číslovku 6... To samozřejmě není omluva, jen pokus o vysvětlení, jak asi chyba vznikla. Původní text je totiž správně. Chyba nás mrzí o to víc, že v DS se často vracíme k novodobým českým dějinám a připomínáme různé události i jejich aktéry. A děláme to pravidelně, ne jenom tehdy, kdy se to hodí, jak bohužel činí i někteří současní čeští politici a političky... Za chybu se všem čtenářům omlouváme.

DS PŘEKVAPILA

Zase se mně po čase dostala do rukou Doba seniorů. Byla jsem velmi překvapena pěknou úpravou a hlavně výborným obsahem. Neodolala jsem a znovu jsem si ji proto předplatila a doporučuji ji všem svým známým. Přeji redakci a časopisu hodně nových spokojených čtenářů.

Jiřina BLAŽEJOVÁ, Luka

Přes počáteční obtíže se sháněním časopisu jsme dnes spokojeni s dodávkou i obsahem. Vyřešili jsme to tak, že v domě s pečovatelskou službou, kde bydlíme, jsme udělali s manželem průzkum. Ukázali jsme několik čísel sousedům a nakonec po vzájemné dohodě objednali 9 čísel. Každý měsíc je osobně doneseme. O předplatné a poukázecné jsme se podělili. Každý měsíc všichni netrpělivě čekáme na další číslo. Pro každého se tam vždy najde něco zajímavého.

Děkujeme opravdu vřele za „nás“ časopis a přejeme, ať se vám daří!

Božena BÍLKOVÁ, DPS Jarošova, Znojmo

Asi se budu opakovat, ale celé redakci DS s potěšením děkuji za výbornou a stále se zlepšující práci. Noviny jsou velmi dobrým vodítkem pro seniory v tak rozličných i poučných oblastech, jako jsou aktuální informace, dobré rady právní, zdravotní a bytové, v novinách je i mnoho pobavení. Jejich úroveň se zlepšuje, což mohu objektivně posoudit: jsem čtenářkou DS od samého počátku. Takže díky a vydržte!

Eva SPALOVÁ, Praha

Nejprve srdečně pozdravuji celý kolektiv tvůrců a gratuluji, jak se výrazně k lepšímu stále mění měsíčník Doba se-

ZASMĚJTE SE S DS

Povídá babička dědovi: „Dědku, víš jaký je rozdíl mezi švédským, francouzským a českým důchodcem?“ „Nevím.“

„Švédský důchodce vstane, nasnídá se ze švédského stolu a jde do klubu hrát tenis. Francouzský důchodce vstane, dá si francouzskou bagetu a camembert a jde hrát golf. A český důchodce vstane, dá si švédské kapky, vezme si francouzské hole a jde do práce.“

Dva důchodci jdou parkem a potkají krásnou mladou dívku. „Ty, Josef, nechtěl bys mít znovu dvacet?“

„To bys tomu dal! Pro pět minut radosti znovu 40 let práce?!“

Manželský pár doma očekává návštěvu. Muž stále pobíhá po bytě jen ve slipech a tak žena říká: „Obleč se už konečně, za chvíli je tu návštěva.“ Muž na to uštěpačně: „Já jsem schválně ve slipech,

Znáte také nějakou veselou či peprnou anekdotu nebo máte nějaké legrační foto? Pošlete nám je do redakce, ať se pobaví i další čtenáři.

Fotofórek tentokrát zaslal Z. Frantál z Humpolce

aby viděli, jak jsem hubený, protože mi nevaříš.“ Žena flegmaticky komentuje: „Tak víš co? Sundej i ty slipy, aby viděli, proč ti nevařím.“

Úvodní anekdoty zaslala Jiřina Blažejová z Luk u Žlutici

Po divokém mejdanu se pan Novák vzbudí v posteli vedle cizí ženy: „Vstávej, musíme do práce.“ - „Já nemusím, já už jsem deset let v důchodu!“

niorů. Vynikající a zajímavě působivá grafická úprava. Dobře se mě čte, je tam hodně ke čtení a časopis nejde odložit, dokud se neseznámím s celým obsahem. Potom se k němu znovu vracím a taky pouštím se do některých luštění, na které jako senioři máme i čas. Taký s měsíčníkem poznávám hodně nového a zajímavého.

Miroslav HLOUŠEK, Semily

Red.: Děkujeme za pochvalu a pomoc při šíření DS, jsou pro nás výzvou, na vylepšování obsahu dále pracovat. Jak se to bude dařit, uvidíte. Jedním si můžete být ale jisti na 200% už nyní: DS tu je a vždy bude především pro své čtenáře. Proto se hlavně snaží psát o tom, co je skutečně zajímavá a co jim i může pomoci, ale také i v často nelehké době pobavit.

PRÁZDNÉ SLIBY

Jsem občan zvyklý na pořádek a nelíbí se mi proto politické harašení i s důchodci a zvláště pak se starodůchodci, kde někdo vymyslí leccaké nesmysly a nikde není dovolání. Slova, že je třeba čekat do nových voleb, které vše rozhodnou, mně utvrzují v názoru, že ryba vždy zapáchá od hlavy. Nejsem proti placení léků, ale mělo by to mít lidskou tvář. Zejména pak pro občany s minimální mzdou a s nízkými důchody. Když někdo má měsíční mzdou 250 000, 100 000 nebo „jen“ 40 000 Kč a platí stejné poplatky jako ti, co musí vystačit s pár tisíci, pak to je nesolidární a je to ve skutečnosti výsměch spravedlnosti, o které tak často hovoří zastánci „rovných“ plateb. A to už nehovořím o neúměrném zdražování léků lékárníky.

Sametová nám slibovala, že bude republika na úrovni Švýcarů nebo Švédů, ale stalo se něco, co se stát nemělo. Ze slibů se staly chyby a jejich autoři vypadají stále více jako kdysi proletáři, kteří nám slibovali, že v roce 2000 bude celý svět socialistický...

Jaroslav F., Nový Bydžov

POPLATKY

V DS č. 4 byla uvedena informace JUDr. Zdenka Hájků o způsobu uplatňování regulačních poplatků u lékaře. Je to informace cenná pro nás seniory, ovšem uvedená teorie, která by měla být, je často rozporná se skutečností a nikde není uvedeno, jak tento rozpor řešit a domoci se práva. Odhalení pravé podstaty

záměru T. Julínka je přitom vcelku jednoduché. V důsledku příjmového deficitu ve státním rozpočtu regulérně zavedenými daňovými úniky, lze asi obtížně krýt rostoucí potřeby našeho zdravotnictví. T. Julínek se rozhodl finanční potřeby svého rezortu řešit namísto systémovým způsobem „hokynářením“ spočívajícím v tunelování peněženek pacientů. Ve snaze obejít článek 31 Základní listiny práv a svobod, garantující občanům, řádně platícím své zdravotní pojištění, bezplatnou lékařskou péči, což bylo přejato i naší Ústavou, v níž je zakotvena možnost, zmíněnou skutečnost zákonem příslušného státu upravit. T. Julínek však svým „zákonným“ zavedením poplatků příslušný 31. článek nepřipustně rozporuje až neguje.

Pokud by v příslušném zákoně uvedl pouze pojem samotných poplatků, dostal by se do rozporu s Ústavou a ÚS by takový zákon zrušil. T. Julínek proto cíleně k pojmu poplatky přičlenil přívlastek „regulační“, což s rozdílem jednoho hlasu kvalifikovaně odhalila po-

PANE, JSEM TADY NA E-MAIL
WWW.OLDADUCHODCE.CZ

lovina soudců ÚS ČR, včetně jeho předsedy. Ti „regulační poplatky“ označili za protiústavní. Kdyby se použila politická metoda „přeběhlíka“ i při hlasování soudců ÚS ČR, zmíněné poplatky by nikdy nevešly do praxe!

**Doc. Dr. Hubert FADRUS, CSc.,
Brno**

DROBNÁ INZERCE V DS

Nová pravidla drobné inzerce v DS znějí: zveřejnění všech nekomerčních inzerátů našich čtenářů je zcela zdarma, poplatek za poštovné 30 Kč se vybírá pouze u inzerátů se značkou, kde si inzerující přeje doručení došlých odpovědí poštou.

JUBILEA

Zlatá maturita je obdobou zlaté svatby – tedy 50 let od vstupu do života dospělých. Na domažlické, tehdejší Jedenáctileté střední škole v roce 1959 končila studium skupina nadějných adeptů. Jak uspěli v životě, budou bilancovat 30. května 2009 ve Kdyni. K prání úspěšné bilance a přípravy vstupu do seniorského věku se připojuje i Jan Váchal (*jeden z tehdejších absolventů, dnes mj. ředitel DS*)

SEZNÁMENÍ

Žena 68/173, SŠ, štíhlá hledá kamaráda se zájmem o procházky, kulturu, v létě o pobyt na chalupě. Ráda mu bude oporou. Zn.: JČ – ST,PI, CB.

Hledám kamaráda nebo kamarádku 65-75 let. Možnost stálého bydlení v RD. Mobil: 604 124 569. Zn.: „Vdova z Liberecka“

NABÍZÍM

Hrazda k lůžku - ještě v záruce po dobu 1 roku. Lze ji zasunout pod postel pacienta. Celková výška 187cm, výšku lze nastavit. Hrazdička 95-131cm. Původní cena 3.916 Kč, nyní 2.600 Kč. Zn.: „hrazdička“

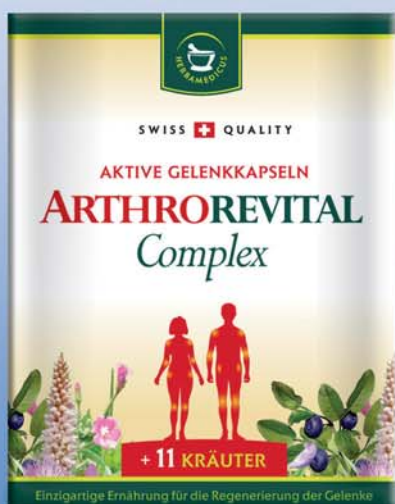
Nabízím transportní křeslo pro nemocné skládací, je ještě 1 rok v záruce, původní cena Kč 8.200, nyní Kč 5.200. Zn.: křeslo“

CESTOVÁNÍ

Šedesátiletý muž hledá partáka (partačku) za účelem cestování a letního pobytu v Primorsku. Zn. Slunce, voda. Tel.: 728 554 669

SKUTEČNÁ ÚLEVA

pro klouby, svaly a páteř

ARTHROREVITAL JE UNIKÁTNÍ KLOUBNÍ VÝŽIVA

PRO ÚČINNOU REGENERACI POHYBOVÉHO APARÁTU.

OBSAHUJE 4-KOMBINACI FARMAKOLOGICKY OVĚŘENÝCH SUBSTANCÍ

A VELKÉ MNOŽSTVÍ ÚČINNÝCH BIO-AKTIVNÍCH LÁTEK Z 11 DRUHŮ BYLIN.

Tento doplněk stravy se vyznačuje vysokým podílem klinicky ověřené látky Glukosamin sulfát (1600mg v DD) a unikátním bylinným komplexem, který rozšiřuje silný účinek obnovy kloubní chrupavky o regeneraci vazů, šlach a svalových úponů a snižuje riziko zánětlivých procesů.

DÁVKOVÁNÍ POUZE 2 TOBOLKY DENNĚ !

**KOŇSKÁ MAST JE UNIKÁTNÍ BYLINNÝ BALZÁM
S OBSAHEM EXTRAKTŮ 25 BYLIN
A LÉČIVÝCH ROSTLIN, KTERÉ:**

- účinně tlumí bolesti kloubů, namožených svalů a páteře
- zlepšují hybnost kloubů, páteře, vazů, šlach a svalstva
- podporují rekonvalescenci (zlomeniny, vykloubení)
- výrazně snižují pocit unavených a „těžkých nohou“
- zvyšují elasticitu a pružnost cévních stěn (křečové žíly)

...důvěra získána poctivým
přístupem k zákazníkům....